

การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
DEVELOPMENT OF READINESS EXERCISES PREPARATION
ON THAI LANGUAGE READING FOR EARLY CHILDHOOD

วิทยานิพนธ์
ของ
นารีรัตน์ ทิลปศิริวานิชย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ
นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัลลิกา เจริญพจน์)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายชล สุทธนารักษ์)

.....กรรมการสอบ
(ดร. สาธิต ผลเจริญ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตังโ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน..... 10 พ.ค. 2553 พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย	
ผู้วิจัย	นารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์	
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัลลิกา เจริญพจน์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายชล สุทธนารักษ์	กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยในกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อตลิ่งชัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว (One-Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย 2) แผนการจัดประสบการณ์ ที่ใช้ แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย จำนวน 27 แผน 3) แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย จำนวน 45 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 89.94/88.89
2. ความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

TITLE Development of Readiness Exercises Preparation on Thai Language Reading for Early Childhood

AUTHOR Nareerut Sinsiriwanich

ADVISORS Assistant Professor Pornpimon Phongsuwan, Ph.D. Thesis Advisor
Assistant Professor Malliga Charoenpojana Co-advisor
Assistant Professor Saichon Suttanarak Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Curriculum and Instruction

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2010

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop the readiness exercises on Thai reading for early childhood with the 80/80 of efficiency standard set; and 2) to compare the readiness exercises on Thai reading ability before and after using these materials. The target group were 24 early childhood pupils of level 2 of academic year 2008, at Ban Oatalingchan School under Surin Educational Service Area Office 2, selected through purposive sampling method and the research design was One-Group Pretest-Posttest Design. The instrument used for collecting the data were: 1) the readiness exercises on Thai reading, 2) the 27 sets of the readiness development plan utilizing with Thai reading, and 3) the 45 items of the readiness evaluation on Thai reading.

The results of the study were as follows:

1. The readiness exercises on Thai reading for early childhood had 89.94/88.89 of efficiency standard set.
2. The posttest scores of students being taught using the readiness exercises on Thai reading were higher than the pretest scores at statistically significant difference at the level of .01.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัลลิกา เจริญพจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายชล สุทธนารักษ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สาธิต ผลเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตัง โข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ ได้อำนวยความสะดวก ในการประสานงาน จัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านคือ นางสมศรี เป็นพุ่มพวง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านขาด นางโสภิชฐ์ โคตุทา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย นางพรกมล ฤทธิธม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคูนาหนองไผ่ นายวีระชาติ บุญไว ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบุผาง และนายทวีศักดิ์ อธิรัตน์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศูรินทร์ เขต 2 ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน รุ่น 5 ทุกท่าน รวมทั้งผู้บริหาร เพื่อนครู และนักเรียน โรงเรียนบ้านอ้อดถึงชั้น ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเป็นพิเศษ ในช่วงดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ นายทรงศักดิ์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นางสาวดิเรส ศิลป์ศิริวานิชย์ นายทศพล ศิลป์ศิริวานิชย์ และนางสาวชลลิตา ศิลป์ศิริวานิชย์ ที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำต่อผู้วิจัยเสมอมา ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชา พระคุณบิดามารดา บुरพจารย์ คณาจารย์ที่ให้การศึกษาดูแบบ สั่งสอนให้เป็นผู้มีศีล สมာธิ ปัญญา ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม อันดีงามเสมอมา

นารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	8
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	9
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....	15
ความพร้อมทางการเรียน.....	16
ความหมายและความสำคัญของความพร้อมทางการเรียน	16
องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน	19
กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน	20
ภาษาและการอ่านของเด็กปฐมวัย.....	22
พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย	22
ความหมายของการอ่าน	23
ความสำคัญของการอ่าน	24
ประโยชน์ของการอ่าน.....	26
ทฤษฎีการอ่านและองค์ประกอบของการอ่าน.....	27
ขอบข่ายในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย	31
พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย.....	32
ปัญหาของการอ่านของเด็กปฐมวัย	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย	35
ความหมายของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย	35
ลักษณะของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย.....	36
หลักในการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย	38
ประโยชน์ของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
งานวิจัยในประเทศ.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ	44
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
กลุ่มเป้าหมาย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
ความมุ่งหมายของการวิจัย	65
สมมติฐานของการวิจัย.....	65
วิธีดำเนินการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย	66
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	70
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	70
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป.....	70
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
ภาคผนวก ข	
ตัวอย่างคู่มือการใช้แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย	85
ตัวอย่างแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย	89
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design	55
2 การหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย	62
3 คะแนนประเมินก่อนเรียน – หลังเรียน ของนักเรียน 24 คน	63
4 ประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างทดลองและหลังการทดลอง.....	64
5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย.....	64

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงลำดับขั้นของการอ่าน	27
2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนของการอ่าน	28
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46
4 แบบฝึกที่ 1 การจำแนกความแตกต่างของเสียง	49
5 แบบฝึกที่ 2 การจำแนกความแตกต่างของเสียง	50
6 แบบฝึกที่ 3 การจำแนกความแตกต่างของเสียง	50
7 แบบฝึกที่ 6 การจำแนกความแตกต่างของภาพ	50
8 แบบประเมิน ฉบับที่ 1 การจำแนกความแตกต่างของเสียง	53
9 แบบประเมิน ฉบับที่ 2 การจำแนกความแตกต่างของภาพ	54
10 แบบประเมิน ฉบับที่ 6 การอ่านคำศัพท์	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือ ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยจะต้อง หวงแหนและรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ในการติดต่อสื่อสารด้วยภาษา ที่เป็นของตนเอง และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางภาษาของชาติไทย ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของ ชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, 2-5) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่มุ่งพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะ เรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นที่ยอมรับกันอย่าง กว้างขวางถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาของชีวิตมนุษย์ สิ่งใดที่เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญ ต่อ บุคลิกภาพของเด็ก ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความ พร้อมให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กได้รับส่งเสริมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้เด็ก มีความสามารถในการเรียนอย่างมีคุณภาพต่อไป

จะเห็นได้ว่า ภาษามีความสำคัญมากสำหรับมนุษย์เรา เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ที่ก่อกำเนิดมาพร้อมกับความเป็นมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ทารกคลอดจากครรภ์มารดา เมื่อเจริญเติบโตขึ้นมา เป็นเด็กก็จะมีพัฒนาการทางภาษา จะเห็นว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน และเหมาะสมอย่างยิ่งในการปูพื้นฐานการเรียนรู้ทุกเรื่อง ดังนั้นเด็กปฐมวัย จึงควรได้รับการส่งเสริม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังที่ นภนทร ธรรมบวร (2549, 113) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาในเด็กนั้นมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็น การนำเด็กเข้าสู่โลกใหม่ต่อไป และภาษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ความคิด ต่าง ๆ จะถ่ายทอดสู่กันโดยผ่านภาษา สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้

ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การอ่านนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของเด็กที่จะช่วยพัฒนาความรู้ สติปัญญาและความคิดนอกจากนี้ การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ดังที่ ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์ (2542, 18) กล่าวว่า การอ่านจะประสบผลดีได้นั้น ต้องมีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างด้วยสายตา เป็นการสังเกต เห็นความเหมือนความต่างกัน ของรูปทรง รูปภาพ และคำที่เขียนเป็นสัญลักษณ์ ความสามารถในการอ่าน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเห็นความแตกต่างของคำที่อ่านหรือสัญลักษณ์ได้ การที่เด็กจำแนกเสียง ที่คล้ายคลึงกันได้ จะช่วยให้เด็กอ่านได้อย่างถูกต้อง ความสามารถในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ เป็นการฝึก ให้เด็กรู้จักคิดหาเหตุผล ดังที่ บันลือ พงกษะวัน (2538, 8) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญนอกเหนือจาก การเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา แล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ทั้งปวง อาจกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ จินตนาการ ผ่อนคลายความเครียด และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านเป็นวิธีสร้างปัญญา ที่ดียิ่งกว่าการสอนหรือการชี้แนะ ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน เห็นได้ว่ามีโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้เป็นเพราะจากการสำรวจพบว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยมาก การอ่านช่วยให้เราสามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้

ปัจจุบันพบว่า การเรียนการสอนภาษาไทย ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยใน ปีการศึกษา 2550 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.26 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2550, 36) และรายงานข้อมูล การอ่านภาษาไทยปีการศึกษา 2551 พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน มีปัญหา การอ่านออกเขียนได้ทุกระดับชั้น โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 10 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2551, 2-21) สะท้อนให้เห็นว่านักเรียน มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทย อยู่ระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัญหาครอบครัว เด็กยากจน ไม่สนใจเรียน ครู บุคลากรขาดสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ขาดเทคนิค การสอนที่เร้าใจ ไม่มีนวัตกรรมแปลกใหม่ที่ดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เด็กไม่มีความ พร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้ ผู้เรียนในระดับศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ไม่มุ่งเน้น ในด้านการเตรียมความพร้อมด้านการ อ่าน หากมีการใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการฝึกบ่อย ๆ น่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน ได้คล่องขึ้นอันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนวิชา

อื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545, 14) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 กล่าวไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัด เนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน การเขียนและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนของครูก็เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้เรียนระดับ ปฐมวัย ครูต้องปรับวิธีเรียนเปลี่ยน วิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เพลิดเพลินสนุกสนาน โดยครูต้องมีเทคนิค วิธีการ กิจกรรมที่หลากหลายและรู้จักเลือกใช้อย่างเหมาะสม

จากสภาพปัญหาที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนระดับปฐมวัย จึงคิดค้นวิธีการ แก้ปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะด้านการอ่านภาษาไทยในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มเรียนรู้ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องได้รับการฝึกทักษะการอ่านบ่อย ๆ และเห็นว่าแบบฝึกเตรียมความพร้อม ด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ตาม มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตร ด้านการใช้ภาษาสื่อสาร ได้เหมาะสมกับวัย ดังที่ ปุณยาพร ปฐมพัฒนา (2543, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้าน ภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่ สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.33/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ พัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการพัฒนาความ พร้อมด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน และเป็นแนวทางในการ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะการอ่านให้มีประสิทธิภาพในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปและ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยให้มี ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การทดลอง โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เด็กปฐมวัยที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย มีความสามารถด้านการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนอื่น และครูผู้สนใจ นำไปใช้ในการพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมกับเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนในระดับปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอ้อดถึงชั้น ตำบลสระซูด อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวนนักเรียน 24 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ วันที่ 14 กรกฎาคม 2551 – 12 กันยายน 2551

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ได้เนื้อหาจากประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546 ก, 37-38) จำนวน 9 ชุด ดังนี้

1. การจำแนกความแตกต่างของเสียง
2. การจำแนกความแตกต่างของภาพ
3. การอ่าน โดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา

4. การบอกชื่อตัวอักษร
5. การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร
6. การอ่านคำศัพท์
7. การรู้ความหมายของคำ
8. การเข้าใจสัญลักษณ์
9. การเข้าใจเรื่องราวง่าย ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกเตรียมความพร้อม หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อฝึกให้เด็กได้เตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ชุด

ความสามารถด้านการอ่าน หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยทั้ง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

แบบประเมินความพร้อม หมายถึง แบบประเมินที่ใช้ประเมินความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นแบบปรนัยประกอบภาพ 3 ตัวเลือก 45 ข้อ

เกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 หมายถึง ประสิทธิภาพที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้วิจัยพึงพอใจตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 จากการทำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างการทดลอง

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนสามารถทำแบบประเมินความพร้อมหลังการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย - หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านออดถึงชัน ตำบลสระซึก อำเภอยะนิง จังหวัดสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 24 คน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านออดถึงชัน ตำบลสระซึก อำเภอยะนิง จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 2

แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การสอนหรือการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย จำนวน 27 แผน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป
2. ได้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น
3. ได้แนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

- 1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- 1.2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- 1.3 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ความพร้อมทางการเรียน

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของความพร้อมทางการเรียน
- 2.2 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน
- 2.3 การส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน

3. ภาษาและการอ่านของเด็กปฐมวัย

- 3.1 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
- 3.2 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
- 3.3 ประโยชน์ของการอ่าน
- 3.4 ทฤษฎีการอ่านและองค์ประกอบของการอ่าน
- 3.5 ขอบข่ายในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
- 3.6 พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
- 3.7 ปัญหาของการอ่านของเด็กปฐมวัย

4. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

- 4.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกเตรียมความพร้อม
- 4.2 ลักษณะของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
- 4.3 ประโยชน์ของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
- 4.4 หลักในการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
- 4.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการเรียนรู้ทั้งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสตรการศึกษาระดับปฐมวัยและกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวคิด หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ ดังจะไดกล่าวต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการไว้ใน หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ ตามมาตรา 6 ความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, 2- 5 และ 12-14) ซึ่งสอดคล้องกับ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จะเห็นได้ว่าหมวดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ มาตรา 24 ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและตามความสามารถของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงมีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกล่าวถึงปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะตามวัยและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน (กรมวิชาการ, 2546 ข, 3-5) ดังนี้

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ภายใต้บริบทสังคม - วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (กรมวิชาการ, 2546 ค, 31) ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปศึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันที่ทั้งนี้ คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-5 ปี มีดังนี้

เด็กอายุ 3 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย :

- กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
- ใช้กรรไกรมือเดียวได้

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ :

- แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
- ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและให้คำชม
- กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดคนน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม :

- รับประทานอาหารได้ด้วยตัวเอง
- ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- เล่นสมมติได้
- รู้จักรอคอย

พัฒนาการด้านสติปัญญา :

- สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- บอกชื่อของตนเองได้
- ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- สนทนาได้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองง่าย ๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- รู้จักใช้คำถาม “อะไร”
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

เด็กอายุ 4 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย :

- กระโดดขาเดียวอยู่กับที่
- รับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้

- เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- ระบายสีอย่างเหมาะสม

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง
- แบ่งของให้คนอื่น
- เก็บของเล่นเข้าที่

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
- บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

เด็กอายุ 5 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
- ใช้ก้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตีลูกบอล ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
- ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- ขึ้นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
- รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และ จัดหมวดหมู่สิ่งของได้
- บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
- พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- สนทนาได้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
- เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
- นับปากเปล่าได้ถึง 20

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

สำหรับการจัดประสบการณ์ จะจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยมี ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน โดยให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. การพัฒนากล้ามเนื้อ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็ก เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หีบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็ก มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กมีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4. การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลง เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

5. การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรม ทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

6. การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็ก รักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อม ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรม ศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก

จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่ได้จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้ ต้องครอบคลุม ประสบการณ์สำคัญ ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น สิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึง คือ หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ หลักจิตวิทยา เพื่อให้การเรียนการสอน สอดคล้อง กับความสนใจ ชูใจและความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล สิ่งสำคัญต้องคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กปฐมวัย และพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องศึกษาทฤษฎี การเรียนรู้ทางจิตวิทยาควบคู่ไปด้วย ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง หลักการ แนวคิด และ ทฤษฎี หลักจิตวิทยาที่ครูควรนำมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย (2538, 65-73) กล่าวถึง ทฤษฎีที่ครูควรนำมาใช้ ในการสอนภาษาไทยดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน ก่อนสอนควรมีการทดสอบ ความสามารถทางภาษาของเด็กเสียก่อน เด็กคนใดมีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะ สูงยิ่งขึ้น ไปอีก ส่วนเด็กที่มีทักษะต่ำ ควรพยายามซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ
2. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่าน การเขียน ได้คล่องแคล่วชำนาญ ก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง จึงเป็น โอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด
3. การเรียนจากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกฝนเป็นกฎการเรียนรู้ของนักจิตวิทยา ชื่อ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝน หรือกระทำซ้ำ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาดี มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝน ได้ทำ แบบฝึกหัด ได้ใช้ภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น
4. กฎแห่งผล (Law of Effect) นักเรียนได้เรียนแล้ว ย่อมต้องการทราบผลการเรียน ของตนว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อมีงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูควรรีบตรวจและ คืนนักเรียน โดยเร็ว ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน
5. กฎการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการใช้ฝึกฝน อยู่เสมอ จึงจะคล่องแคล่ว และชำนาญในการใช้ภาษา ถ้าหากเรียนแล้วไม่ได้ใช้นาน ๆ ก็ลืมไปหมด หรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร
6. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งเร้า เพื่อดึงใจให้นักเรียน สนใจเรียน ตั้งใจฝึกฝนทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

เพียเจท์ (Piaget อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, 5) กล่าวสรุปถึงพัฒนาการทางด้านเชาว์ปัญญาของเด็กเกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม รอบ ๆ ตัวเด็ก มีการรับรู้จากสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และมีการปรับขยาย

ประสบการณ์เดิม ความคิดและความเข้าใจให้ขยายมากขึ้น ซึ่งในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (0-6 ปี) สรุปพัฒนาการได้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว วัย 0-2 ปี เด็กเรียนรู้ทุกอย่างทางประสาทสัมผัส ทุกด้าน

2. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการวัย 2 - 6 ปี เริ่มเรียนภาษาพูดและภาษาท่าทางในการสื่อสาร ชัดตัวเองเป็นศูนย์กลาง คิดหาเหตุผลไม่ได้ จัดหมวดหมู่ได้ตามเกณฑ์ของตนเอง

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้ กรมวิชาการ (2547, 51) ได้เสนอแนวคิดจาก นวัตกรรมที่ควรนำมาใช้ คือ การสอนภาษาโดยรวม / ธรรมชาติ (Whole Language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญา ความเชื่อว่า การสอนภาษาให้กับเด็กนั้นต้องเป็นการสอนภาษาที่สื่อความหมายกับเด็ก ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษา ได้ดีและเด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็ก ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่น ได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ใช่การทำแบบฝึกปฏิบัติ

สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่ครูควรคำนึงถึง คือ ความสนใจ ความรู้ ความสามารถด้านภาษา โดยเฉพาะการอ่านซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนอยู่เสมอจึงจะทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ เกิดความพร้อม และมีความชำนาญในการใช้ภาษา นอกจากนี้สิ่งที่ครูต้องคำนึงถึง อีกอย่างหนึ่งคือความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ครูต้องศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย จึงจะทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จ

ความพร้อมทางการเรียน

ความหมายและความสำคัญของความพร้อมทางการเรียน

ความหมายของความพร้อมทางการเรียน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วาโร เห่งส์วส์ตี (2544, 43) กล่าวว่า ความพร้อมทางการเรียนหมายถึง สภาพความพร้อม ในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาของเด็กที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างบังเกิดผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะหรือการฝึกฝนหรือทั้งสองอย่างประกอบกันก็ได้

คอนบาค (Conbach, 1963; อ้างถึงใน ถาวร ชารักษ์, 2546, 13) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สมรรถวิสัย (Capacity) หรือวุฒิภาวะ (Maturity) ในด้านต่างๆที่มีอยู่ในผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงการกระทำหรือแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) เพื่อให้เกิดผล ตามความต้องการหรือตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว อาจจำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ ความพร้อมที่เป็นวุฒิภาวะทางร่างกายและความพร้อมที่เป็นวุฒิภาวะทางปัญญา

บันลือ พฤษะวัน (2549, 94 - 96) กล่าวว่า ความพร้อมทางการเรียนเป็นลักษณะรวมๆของ พัฒนาการเด็กที่พร้อมที่จะรับการฝึก การใช้ประโยชน์ของอวัยวะ ระบบประสาทต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ ได้ดี โดยที่ผู้เรียนจะมีปัญหาน้อยที่สุดหรือพร้อมที่จะสามารถรับการสอนการจัด ประสบการณ์ต่างๆ เช่น อ่านหนังสือหรือเขียนอื่นๆ (โดยที่ผู้เรียนจะมีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด) และยังเชื่อว่า ความพร้อมทางการเรียนเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ดังนั้นการจัดการศึกษาในบ้านเมืองเราจึงเริ่ม แต่เด็กอายุ 6 ขวบขึ้นไปและได้ให้มีการจัดการศึกษาปฐมวัย เริ่มแต่ 3 ปี บริบูรณ์ เป็นการเพิ่มเวลา ให้เด็กได้รับการพัฒนาความพร้อมทางการเรียน

จากความหมายของความพร้อมทางการเรียน สรุปได้ว่า ความพร้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพความพร้อมทุกๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญาของเด็กที่จะสามารถ เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวตามวัยและสภาพแวดล้อม ได้ดี โดยมีอุปสรรคน้อยที่สุด

ความสำคัญของความพร้อมทางการเรียน ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของความพร้อม ทางการเรียนไว้ดังนี้

นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข (2532, 15-18) ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมทางการเรียน สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. เด็กจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

จากที่ได้ศึกษาพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กวัย 2-5 ปี พบว่าการคิดของเด็กอยู่ในขั้น รูปธรรม กล่าวคือ เด็กจะคิดออกก็ต่อเมื่อได้เห็นของจริง ได้สัมผัสได้ทดลองการใช้เหตุผลเป็นเพียง กิ่งเหตุผล ยังใช้เหตุผลแท้จริงไม่ได้ และยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของความคิด โดยคิดว่า ความคิด ของตนเองนั้นถูกต้องที่สุด ไม่อาจคิดหรือแก้ปัญหาโดยใช้ทัศนะของผู้อื่นได้ การศึกษาที่สอดคล้อง กับระดับสติปัญญาของเด็กวัยนี้คือ “การเตรียมความพร้อมทางการเรียนและการใช้วิธีเรียนปนเล่น” การให้เด็กเรียนอ่านและเขียนพยัญชนะและการคิดคำนวณเลข เป็นการเรียนเกินความสามารถ ของเด็ก เด็กบางคนอาจจะทำได้ แต่จะต้องให้ทำซ้ำๆ ใช้เวลานาน ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย เพราะเมื่อ เรียนไม่เข้าใจก็ต้องใช้รูปแบบของการเรียนที่ต้องใช้ความจำมากและต้องจำ ด้วยความ เข้าใจ จึงจะ ถูกต้อง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในการเรียนจึงสอดคล้องกับความสามารถด้านสติปัญญาของเด็ก ทำให้เด็กรักการเรียนเป็นการวางรากฐานการเรียนที่ถูกวิธีแก่เด็กด้วย

2. ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดี

เมื่อเด็กได้เรียนตรงกับวัยและระดับสติปัญญา เขาก็จะมีอารมณ์แจ่มใสและปรับตัวได้ เมื่อ มาโรงเรียน ไม่คือ ไม่ชน ไม่ต่อต้าน การที่เด็กได้เรียน เล่น ตามความคิด ตามจินตนาการและตาม ความฝันของวัยเด็ก จะทำให้เกิดความเป็นสุข รู้ค่า รู้รัก เสรีภาพ ความยุติธรรม ทำให้เด็กได้พัฒนา

ทุกด้านอย่างสมดุล เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นก็จะปลดปล่อยด้านปัญญา อารมณ์ สังคม และเป็นสมาชิกที่แท้จริงของครอบครัวและสังคมเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

3. เด็กจะมีความมั่นใจในตนเอง

เมื่อเด็กได้เรียนตรงกับวัยและระดับสติปัญญาเขาจะเรียนได้ประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง กล้าตัดสินใจ กล้าใช้ชีวิต เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4. อันตรายจากการที่เด็กต้องสะกดความอยากเล่น

ธรรมชาติของเด็กวัยก่อนเรียน สนใจอยากรู้เรื่องทุกอย่างที่อยู่รอบตัวไปหมดเด็กจึงออกสำรวจหรือศึกษาตลอดเวลาซึ่งสายตาของผู้ใหญ่ทั่วไปจะกล่าวถึงพฤติกรรมดังกล่าวนี้ว่า “เด็กซุกซนมาก ชอบทำอะไรของเสียหาย” แต่ที่จริงแล้วเด็กกำลังศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขานั่นเอง แต่ถ้าเด็กต้องการเรียนอ่าน เรียนเขียน โดยต้องสะกดความอยากเล่นตามธรรมชาติไว้ เด็กที่ต้องเก็บกคอารมณ์อยากเล่น ไว้นานๆ ก็จะแสดงออกหลายทาง เช่น เด็กบางคนอาจจะเจ็บเฉย เก็บตัวไม่ชอบเล่นร่วมกับผู้อื่น เล่นเข้ากลุ่มไม่เป็น เด็กบางคนอาจจะแสดงออกด้วยการ โมโห ร้าย เกรซชอบทำลายสิ่งของ ชอบแกล้งเพื่อน ทำให้ผู้ใหญ่คิดว่าเด็กเกร

ประการสำคัญคือ เมื่อต้องสะกดความอยากเล่นเอาไว้นาน ๆ ถ้าได้โอกาสก็จะเล่นโดยไม่รู้จักเวลาว่าควรเล่น ควรพัก ควรเรียน ไม่รู้จักแบ่งเวลา ไม่รู้ค่าของเวลา เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นจะเกิดนิสัยเสียคือ รักเที่ยว รักการเล่นสนุกมากกว่าการเรียนหรือหน้าที่ อาจถึงขั้นหนีการเรียน ไปเที่ยวสนุกสนานต่างๆ เช่น การพนัน ยาเสพติด เพราะเด็กเหล่านี้จะหลงและพอใจทำในสิ่งต่างๆ ที่นึกอยากทำหรือถูกชักชวน หรือคล้อยตามตามผู้ที่ชักชวนง่าย และเมื่อถึงวัยนั้นก็ยากที่จะให้ผู้ใหญ่แก้ไขหรือขัดขวางได้

5. ช่วยเด็กที่เสียเปรียบด้านสิ่งแวดล้อม

เด็กทุกคนมีศักยภาพที่จะเจริญเติบโตเท่าเทียมกัน แต่ศักยภาพนั้นมีได้สมบูรณ์ในตัวของมันเอง ต้องอาศัยปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมเป็นอันมาก กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้สมบูรณ์ดีทุกด้าน และสิ่งแวดล้อมดีจะทำให้พัฒนาการของเด็กบกพร่อง เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน จึงไม่พร้อมที่จะเรียนเพราะเสียเปรียบด้านสิ่งแวดล้อมทำให้มีปัญหาทางการเรียนและในการปรับตัวเป็นอันมาก การเรียนในระดับ ปฐมวัยจะเสริมสร้างพัฒนาการและความพร้อมในการเรียนตลอดจนลดความล้มเหลวในการเรียนที่จะเกิดขึ้นในระยะเริ่มแรก

6. เสริมสร้างพัฒนาการด้านลักษณะนิสัยและสังคมนิสัย

เมื่อเด็กอยู่ในชั้นอนุบาล เด็กจะมีความพร้อมด้านต่างๆ บ้างแล้ว มากบ้าง น้อยบ้าง เช่น พูดเรื่องต่างๆ ได้ ฟังเรื่องต่างๆ รู้เรื่อง พูดได้ตอบ มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา รู้ขนาดของสิ่งต่างๆ ได้ ร้องเพลงได้ ทำท่าทางเคลื่อนไหวตามจังหวะได้ ชอบเล่นออกกำลังกาย ถ้าสังเกตอย่างชัดเจนจะเห็นว่าไม่มีพัฒนาการด้านลักษณะนิสัย (กิจนิสัยและสุขนิสัย) และสังคมนิสัย (นิสัยการอยู่ร่วมกัน) เพราะ

ธรรมชาติของเด็กวัยนี้ ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 6 ปี อยู่ในสังคมเล็กๆ เฉพาะครอบครัวและญาติพี่น้อง ซึ่งคนเหล่านี้ก็เอาอกเอาใจ ตามใจเด็กจนเด็กคิดว่าตนเองสำคัญที่สุด เสริมให้เด็กมีนิสัยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางยิ่งขึ้น นิสัยของเด็กวัยนี้ 8 ประการ ก็ล้วนแต่เป็นนิสัยต่อต้านสังคม ไม่เป็นสังคมนิสยที่ดี คือ ชอบแข่งขันกันมีอำนาจ ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น อยากให้ผู้อื่นยอมรับ จัดแย้ง เห็นแก่ตัว โกรธง่าย เป็นต้น

7. ลดการซ้ำชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในปัจจุบันการเกณฑ์เด็ก เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถือหลักว่า เด็กที่มีความพร้อมถึงระดับที่สมควรเรียนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว แต่ปรากฏว่าอัตราซ้ำชั้นยังมีอยู่ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในท้องถิ่นเหล่านี้ขาดความพร้อมที่จะเรียน การเตรียมความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงหวังผลว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะช่วยลดอัตราการซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ลงได้บ้าง

จากการศึกษาถึงความสำคัญของความพร้อมทางการเรียนจะเห็นได้ว่า ในการเตรียมความพร้อมทางการเรียนให้กับเด็กนั้น ทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เนื่องจากการเตรียมความพร้อมเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับสติปัญญาของเด็ก เมื่อเด็กได้เรียนตรงกับวัยและสติปัญญา จะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความเชื่อมั่นในตนเอง เสริมสร้างพัฒนาการ ด้านสังคมนิสย ตลอดจนลดความล้มเหลวในการเรียนที่จะเกิดขึ้นในระยะเริ่มแรก และช่วยลด อัตราการซ้ำชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อีกด้วย

องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน

บันลือ พฤษะวัน (2549, 96) ความพร้อมทางการเรียนควรประกอบด้วยความพร้อมที่ควรพิจารณาเป็น 5 ด้าน

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ ความเจริญเติบโตของร่างกายอันประกอบด้วย ส่วนสูง น้ำหนัก ความปราศจากโรค สุขภาพดี ใช้ตาสังเกตได้ดี หูฟังได้ชัดเจน อวัยวะการเปล่งเสียงดี ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาดี เป็นต้น
2. ความพร้อมทางด้านสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำได้แม่นยำ ระลึกได้ สามารถลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ฟัง ปฏิบัติตามคำสั่ง เข้าใจสิ่งที่พูดและฟังรู้เรื่อง เป็นต้น
3. ความพร้อมทางด้านอารมณ์ และสังคม ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีอารมณ์ร่วมในกิจกรรม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักให้ความร่วมมือ แบ่งปัน ปรับคนให้เข้ากับเพื่อนๆ ไม่ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ขี้แย่งสิ่งของ ทำลายสิ่งของของผู้อื่น เป็นต้น

4. ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ มีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจในการอ่าน มีสมาธิ และช่วงความสนใจยาวนาน พอที่จะร่วมฟังและทำกิจกรรมต่างๆ มีความตั้งใจในการฟัง สามารถใช้ภาษาในการโต้ตอบ สนทนาได้รู้เรื่อง เป็นต้น

5. พื้นฐานประสบการณ์เดิม ได้แก่ สิ่งที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้าน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า รู้จักเครื่องใช้ รู้จักสภาพแวดล้อมใกล้ตัว เข้าใจคำศัพท์ต่างๆ ฟังตนเอง การใช้ภาษาพูด (ภาษาไทยกลาง) พูดประ โยคง่ายๆและมีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความพร้อมทางการเรียน สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อมทางภาษามีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนจิตวิทยาการเรียนรู้อะไรและประสบการณ์เดิมของเด็กด้วย

นอกจากนี้ยังต้องมีการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่ง พื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอันมาก พื้นฐานการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับความพร้อมทางการเรียน และการเล่นเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งในและนอก โรงเรียน การเล่นใน โรงเรียนเป็นแนวทางครูใช้ตรวจสอบความพร้อมทางการเรียนของผู้เรียน

กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน

การเรียนรู้ของเด็กเล็ก ๆ เป็นการเรียนรู้แบบซึมซับ และมีความสัมพันธ์กับภาษาโดยตรง โดยเฉพาะด้านการอ่าน พื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นอันมาก ซึ่งบันลือ พลฤษะวัน (2549, 84-89) เชื่อว่า พื้นฐานการเรียนรู้มีส่วนสัมพันธ์ และ สอดคล้องกับความพร้อมทางการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องภาษาอันเป็นพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่ง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เริ่มเรียนรู้ตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดา เริ่มเรียนรู้จากการส่งเสียง หรือ ส่งสัญญาณ การส่งเสียง เป็นการสื่อภาษา การเรียนรู้นับตั้งแต่เรื่องอาการ การรับประทานอาหาร การช่วยตนเอง ตลอดจนการเล่นอันเป็นสิ่งจำเป็นทั่วไป การเล่น คิด ทำอย่างอิสระ ถือเป็นเครื่องมือ อันสำคัญที่ ครู- เด็ก ต้องเข้าใจ และจัดให้เด็กได้เรียนรู้ และปรับคน ได้เร็วขึ้นตามควรแก่วัย เพื่อเป็น การส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน สิ่งที่ต้องจัดให้มี ควรเป็นดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางด้านวัตถุให้คล้ายกับที่บ้านที่ดี
2. ครูและผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่สร้างบรรยากาศ และความรู้สึกที่ดีให้เด็ก ได้สัมผัสจากใบหน้า ท่าทาง ความมีใจดี มีความเป็นกันเองด้วยการพูดจาอย่างมีน้ำใจ มีน้ำเสียงที่น่าไว้วางใจ ทั้งใช้ อากัปกริยาที่สร้างความอบอุ่นปลอดภัยให้เด็ก
3. จัดเพื่อนบ้านที่เด็กเคยเล่นด้วยกันมีความคุ้นเคยจะช่วยให้เด็กผู้มาใหม่อบอุ่น ให้นั่งด้วยกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แม่เรียงแถวก็เรียงติดกัน รวมเล่น ในกลุ่มเดียวกันในระยะแรกๆ
4. จัดเครื่องเล่นที่ล่อใจให้อยากเล่น

5. ส่งเสริมให้เด็กนำของเล่นที่เคยเล่นจากบ้านมาโรงเรียนให้โอกาสแสดงวิธีเล่น และชักชวนแนะนำให้เพื่อนเล่น

6. มีการสนทนาโต้ตอบ พูด เล่าแสดงออกโดยการเคลื่อนไหวท่าทางจากบทบาทสมมติจากการฟังนิทาน หรือเพลงที่ขับร้อง

นอกจากนี้ นิตยา ประพฤติกิจ (2536, 158) ยังได้กล่าวถึง กิจกรรมและสื่อการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางการอ่าน และส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน ดังนี้

1. การเล่นเกมที่ต้องอาศัยการฟังและการออกเสียงเป็นสำคัญ
2. การจัดหาหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก
3. การเพิ่มพูนคำศัพท์ประเภทต่างๆของเด็ก
4. การแสดงรูปภาพ มีการพูดคุยซักถามเกี่ยวกับความหมายของภาพ อาจให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของคำ หรือบอกรายละเอียดของภาพก็ได้
5. การจำแนกรูปร่างลักษณะ ให้นักเรียนจับคู่ภาพที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือที่มีลักษณะต่างกัน ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วบอกว่าส่วนใดขาดหายไป เช่น จมูก ผม ใบไม้ ฯลฯ ให้นักเรียนเปรียบเทียบคุณสมบัติของสิ่งของในเรื่องขนาดเล็กที่สุด-ใหญ่ที่สุด ให้นักเรียนดูรูปร่างของสัตว์แล้วให้นักเรียนทำเสียงร้องของสัตว์นั้นๆ

6. การจัดลำดับ ให้นักเรียนเรียงลำดับรูปภาพหรือสิ่งของ เช่น การเรียงตามขนาดความเข้มของการเรียงตามลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง

7. การจัดประเภท ให้นักเรียนจัดสิ่งของเข้าประเภท หลังจากนั้นอาจเปลี่ยนให้จัดเข้าประเภทในอีกหลายรูปแบบ เช่น ประเภทสิ่งของเครื่องใช้ ประเภทผัก ประเภทผลไม้ เป็นต้น

สื่อในการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาได้แก่ แบบฝึกทักษะ นิทาน รูปภาพ ปริศนาคำทาย เกม เพลง และการเล่น ซึ่งการเล่นของผู้เรียนจะช่วยพัฒนาความพร้อมด้านภาษาของเด็กในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนทนา เพลง เกม ปริศนาคำทาย ตลอดจนการเล่น เพื่อนและครูมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาโดยการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้อย่างแท้จริงและเหมาะสมกับผู้เรียน การเล่นของเด็กเป็นพื้นฐานการเรียนรู้และจุดประกายสมองที่สำคัญที่สุดของการสอนและเป็นกิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน นอกจากนี้ การเรียนปนเล่น โดยเปิดสอนใช้การสอนด้วยสิ่งของ โฟรเบล ใช้การสอนโดยกิจกรรมการเล่น จนได้ชื่อว่า บิดาแห่งการศึกษาอนุบาล มอนเตสเซอร์รี ส่งเสริมกิจกรรมอิสระและการสอนเป็นรายบุคคล ทุกท่านที่กล่าวมา ล้วนพบความจริงที่ว่า การเล่นมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลจะเห็นได้ว่าการเล่น เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การเล่นในโรงเรียนเป็นกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม เป็นแนวทางที่ ครู- อาจารย์ ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและพัฒนาความพร้อมทางการเรียน การเล่นอิสระ การส่งเสริมการใช้ภาษา เป็นการพัฒนาการเรียนรู้

จะเห็นได้ว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อม เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน ช่วยให้เด็กปฐมวัยจำเนื้อหา คำศัพท์ ต่างๆ ได้คงทน และเด็กปฐมวัยมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์และการเขียน นอกจากนี้แบบฝึกยังช่วยให้เด็กปฐมวัย เห็นความก้าวหน้าของตนเอง ได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาและสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อมที่สร้างขึ้นมีผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งเด็กปฐมวัยจะได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องทางการเรียน และเป็นสื่อช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดความรู้ความเข้าใจ ได้ดียิ่งขึ้น

ภาษาและการอ่านของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

การดำรงชีวิตของมนุษย์ในโลกของเราสิ่งหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญคือความสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งของสังคมมนุษย์

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2551, 3) ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่าภาษา เป็นคำสันสกฤตที่มาจากรากศัพท์เดิมว่า “ภาษา” เป็นคำกริยา แปลว่า กล่าว พูด หรือบอก เมื่อนำมาใช้จึงเปลี่ยนรูปเป็น “ภาษา” ซึ่งมีความหมายตามรูปศัพท์ว่า คำพูดหรือถ้อยคำ

ภาษาจัดเป็นพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็ก ซึ่งการพัฒนาทางภาษาของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกัน ซึ่ง นิตยา ประพฤติกิจ (2536, 146) กล่าวว่า เมื่อพูดถึงภาษาข้อมหมายถึงทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ แต่สำหรับการสอนทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยแล้ว จะมีขั้นตอนแตกต่างกันเล็กน้อย คือ การเขียนจะมาก่อนการอ่าน เพราะเด็กปฐมวัยพร้อมที่จะเขียนได้ก่อนการอ่าน ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้ คือ พื้นฐานที่ดีทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประสบการณ์ที่ส่งเสริม การฝึกฝนประสาทสัมผัส การยอมรับฟังเด็ก การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ การมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี การตั้งใจฟังเด็ก การไม่มีอคติต่อการใช้ภาษาของเด็ก การที่เด็กมีโอกาสได้พูดคุยและสนุกสนาน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่าน ของเด็กวัย 2 - 5 ปี (นิตยา ประพฤติกิจ, 2536, 160) มีดังนี้

เด็ก 2 ขวบ อาจจำสิ่งของได้ สามารถเปิดหนังสือ ชี้และเรียกชื่อได้ถูกต้อง

เด็ก 3 ขวบ อาจรู้จักคำง่ายๆ (บางคนใช้วิธีท่องจำ บางคนจำเองได้)

เด็ก 5 ขวบ บอกได้ถูกว่าคำไหนเหมือนหรือต่างกัน จำคำได้บ้าง เช่น ชื่อตัวเอง ป้ายประกาศ ชื่อขนมที่รับประทานบ่อยๆ โฆษณาในโทรทัศน์ ยี่ห้อรถยนต์หรือสินค้า

การอ่านเป็นเรื่องยากสำหรับเด็กอนุบาล พ่อแม่ มีอิทธิพลอย่างมากต่อการส่งเสริมการอ่าน ของลูก การที่เด็กจะพัฒนาภาษาได้ต้องมีวุฒิภาวะ ต้องอาศัยกิจกรรมที่มีความหมายต่อตัวเด็กวิธีที่ง่าย ที่สุดและดีที่สุดในการช่วยส่งเสริมลูกให้พัฒนาทางด้านภาษาก็คือ “การเป็นแบบอย่างที่ดี” เช่น อ่าน หนังสือในเวลาว่าง อ่านหนังสือหรือนิทานให้ลูกฟัง พาลูกไปซื้อหนังสือ ให้หนังสือเป็นของขวัญ แก่ลูก เมื่อพูดถึงการอ่านของเด็กอนุบาล เราไม่คาดหวังว่าเด็กวัยนี้จะอ่านหนังสือได้เหมือนเด็กโตๆ แต่เราจะปลูกฝังให้เด็กรักที่จะหยิบหยิบหนังสือขึ้นมาดู หรืออ่านทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจ แต่จากการ ได้ฟังแม่หรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟังบ่อยๆ จนจำได้ขึ้นใจ จะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน อ่าน หนังสือออก เช่น อ่านป้ายประกาศ อ่านชื่อสินค้า ร้านค้า ยี่ห้อสินค้า หรือภาษาที่เห็นในชีวิต ประจำวัน ในที่สุดเด็กก็จะสามารถอ่านหนังสือได้

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาทางภาษาและเป็นปัจจัย สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น ภาษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของการ พัฒนาเด็ก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถด้านการอ่านทั้งสิ้น ดังนั้น นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2542, 121) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดย แปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและ ผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

กรมวิชาการ (2544, 7) ได้ให้ความหมาย การอ่านว่า เป็นการแปลความหมายของอักษร ออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกันกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่าน สามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากเรื่องที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง (2544, 5) ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้ การอ่าน หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักจะเป็นการเรียนรู้ด้วย ตนเอง ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การจำได้ ความรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของอักขระกระบวนการนี้ต้องเกิดขึ้นก่อน การอ่านจริงๆ จะเริ่มต้น
2. การซึมซับ ประสานกับความรับรู้ทางสติปัญญา กระบวนการทางกายภาพ เมื่อแสงสว่าง สะท้อนจากตัวหนังสือเข้าสู่การรับรู้ด้วยสายตาดำทะลุผ่านประสาทไปยังสมอง
3. นูรณาการภายใน ความเข้าใจพื้นฐาน และหมายถึงการเชื่อมต่อบางส่วนต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. นูรณาการภายนอก รวมไปถึงการวิเคราะห์ การวิจารณ์

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, 1364) ได้ให้ความหมายการอ่านไว้ว่า “อ่าน” หมายถึงว่าตามตัวหนังสือ ถ้าอ่านออกเสียงเรียกว่าอ่านออกเสียง, ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2551, 140) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ กระบวนการค้นหา รับรู้และเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยผ่านกระบวนการจับใจความสำคัญ และตีความ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองในการแปลสัญลักษณ์ ถอดความหมายจากสัญลักษณ์นั้น แล้วก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดอย่างมีเหตุมีผล โดยที่ผู้อ่านที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์ เพื่อรับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ ซึ่งผู้อ่านสามารถนำประสบการณ์และความคิดที่ได้จากการอ่านนั้น ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านในวัยเด็กจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ แต่เป็นการปูพื้นฐานเพื่อการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลคือหนังสือ เมื่อเขาเติบโตขึ้น ฉะนั้นความสำคัญของการอ่านในเด็กจึงมุ่งเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความสนใจ พอใจ และอยากอ่าน ผลที่ตามมาคือเด็กจะเกิดการเรียนรู้เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ใหม่ๆจากหนังสือ และหนังสือที่เด็กอ่านในวัยนี้ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือภาพ ซึ่งภาพต่างๆในหนังสือจะกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเด็ก การสร้างนิสัยรักการอ่านควรเริ่มต้นที่เด็กวัยก่อนเรียน ยิ่งเริ่มได้เร็วก็เป็นการวางรากฐาน ได้มั่นคงยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ เป็นหนทางที่ทำให้เกิดปัญญาที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีการอ่านเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษา ดังนั้นการอ่านจึงมีความ สำคัญมาก ในการเรียนรู้และใช้ในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538, 98) กล่าวว่า ทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาสรรพวิทยาต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน ย่อมแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูด และการเขียนได้เป็นอย่างดี

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, 1) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ใช้แสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จัก ฟังอ่าน อย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวางด้วย

เอกิง แก้วเสน่ห์ (2541, 1) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า ความสำเร็จในชีวิตการเรียนการศึกษาและการประกอบอาชีพหลายอย่างขึ้นอยู่กับ การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่ง ถ้าคิดให้ละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จะเห็นได้ว่าในชีวิตคนเรานั้น แทบทุกอาชีพและระดับชั้นไม่อาจหลีกเลี่ยงการอ่านได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่เพื่อการอ่านทั้งนี้เพื่อสัมฤทธิ์ผลในชีวิตการเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพ

นภดล จันทรเพ็ญ (2542, 74) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพการงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

มุกดา ลิบบ (2542, 121) กล่าวถึงการอ่านว่า หนังสือเป็นวิธีหนึ่งที่มีมนุษย์ได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความก้าวหน้าของโลกได้อย่างดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช มีพระบรมราโชวาทในพระราชพิธีเปิดงานหนังสือระหว่างชาติ และงานแสดงการพิมพ์ แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3 เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านว่า หนังสือเป็นเสมือนเครื่องมือ รวบรวม เรื่องราว ความรู้ ความคิดวิทยาทุกด้าน ทุกอย่างที่มีมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดค้น และพากเพียร พยายาม บันทึกรักษาไว้ ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไปที่ใดความรู้ความคิดก็แพร่ไปถึงที่นั่น

ไพวรรณ อินทนิล (2546, 7-9) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม
4. การอ่านช่วยผ่อนคลายความเครียด

การอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ในการติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ช่วยพัฒนาสติปัญญาและเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ การอ่านทำให้ ผู้อ่านสามารถรับรู้ข่าวสาร ได้มากขึ้น อีกทั้งการอ่านยังเป็นประโยชน์ต่อผู้คนและโลกในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ การอ่านสามารถลดความเครียดของคนในยุคปัจจุบันได้อีกด้วย ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการอ่านต่อไป

ประโยชน์ของการอ่าน

กรมวิชาการ (2544, 8) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไว้ดังนี้

1. มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยให้รู้กว้าง ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่องรอบตัว
2. ช่วยพัฒนาความคิด ประสบการณ์ในการอ่านจะช่วยเสริมความคิดให้พัฒนาขึ้น
3. ช่วยทำให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ เพราะผู้ที่อ่านมากจะรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี
4. ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
5. ช่วยให้เกิดความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น
6. ช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจ เพราะผู้อ่านมากจะมีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวาง

สามารถแสดงความรู้และความคิดที่ดีได้เสมอ

7. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (2551,153) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือเป็นสิ่งที่มีค่าและบรรจุความรู้และวิทยาการต่างๆ ไว้อย่างมากมาย ดังนั้น ผู้อ่านหนังสือมาๆ จึงนับได้ว่าเป็นพหูสูตเป็นผู้ที่มีความรู้ดีมีความรู้กว้างไกลและสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ด้วย การติดต่อสื่อสารปัจจุบันต้องอาศัยการอ่านเป็นหลักสำคัญในการติดต่อสื่อความหมาย ด้วยเหตุนี้การอ่านจึงมีประโยชน์ต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนี้

1. ได้รับความรู้
2. เกิดจินตนาการ
3. ได้ประสบการณ์
4. ได้พักผ่อนและได้รับความบันเทิง
5. การอ่านเป็นการฝึกสมาธิแบบหนึ่ง

จากประโยชน์ของการอ่านที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการสืบค้นความรู้โดยผู้อ่านได้รับประโยชน์ทั้งผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความรู้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูด การเขียน การศึกษาต่อ และการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักภาษาศาสตร์ ต่างเสนอแนวความคิดที่แตกต่างกันไป ทฤษฎีการอ่าน มีนักศึกษานำเสนอไว้ดังนี้

ทฤษฎีการอ่านและองค์ประกอบของการอ่าน

ทฤษฎีการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, 58-59) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความว่าเป็นทฤษฎีที่เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลักในข้อความหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญ เมื่อผู้อ่านได้อ่านสารแล้วนำความสำคัญในแต่ละข้อมารวมกัน โดยให้ต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจความหมายเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎีนี้ยังแยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีของ ทราบัสโซ (Trabasso) ทฤษฎีของ เซส และ คลาค (Chase and Clark) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีของ ทราบัสโซ (Trabasso) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้อารมณ์ ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านข้อความจะควบคุมเพียงโครงการสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่ได้รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ฉันเห็นลูกบอลสีแดง” เมื่ออ่านเสร็จแล้ว หากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไร จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ เมื่อเด็กได้พบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนพิจารณาและตัดสินใจ ดังนั้นลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้จึงแบ่งเป็น 3 ขั้น ดังภาพประกอบ 1

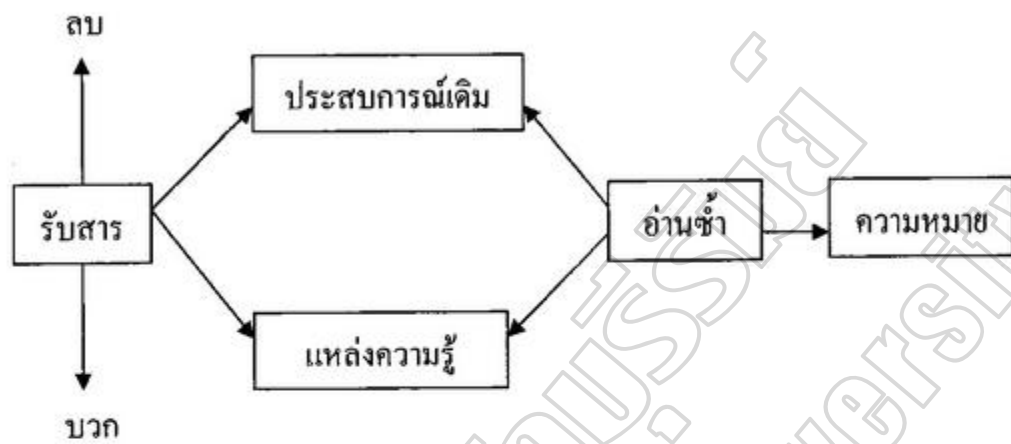

ภาพประกอบ 1 ลำดับขั้นของการอ่าน

ที่มา (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2539, 58)

1. การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้
2. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างกันไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2 – 3 ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง
3. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือ โดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

ทฤษฎีของ เซส และ คลาค (Chase and Clark) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่าน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนของการอ่าน

ทีมา (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2539, 59)

1. ผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีความแน่ใจ ก็จะใช้วิธีอ่านซ้ำข้อความนั้น
2. สารที่ให้ความรู้สึกทางลบ จะใช้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่าเมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ

มาลีเป็นเด็กดีเธอจึงได้รับคำชมเชยจากครู (บวก)

นิคไม่ทำการบ้าน จึงถูกอาจารย์ตี 3 ที (ลบ)

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะและความหมายของคำจะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง ทฤษฎีการอ่านนั้นจะเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและวิธีในการสอนอ่านที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับคำ ประโยค ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำส่วนกระบวนการอ่านก็คล้ายกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสารที่อ่านกับสมองมีส่วนสัมพันธ์กันกับผู้อื่นนั่นเอง

องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายอย่างเป็นพื้นฐาน คือผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำ วลี หรือประโยคที่นำมาเรียงกันว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนมีเจตนาที่จะถ่ายทอดความคิดความรู้สึก

เช่นไรให้ผู้อ่าน ซึ่งถ้ามีความเข้าใจตรงกัน ผู้อ่านก็จะเกิดอรรถรสในการอ่านมากยิ่งขึ้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ ดังนี้

ศรีรัตน เจิงกลินจันทร์ (2542, 38) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

1. การจำแนกความแตกต่างและความเหมือนด้วยตา หมายถึง การที่เด็กจำเป็นต้องรู้จักการสังเกตความเหมือน และความแตกต่างกันของรูปทรงของวัตถุ รูปภาพ คำที่เขียนเป็นสัญลักษณ์ ความสามารถในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถในการเห็น ความแตกต่างระหว่างคำที่อ่านกับคำอื่น ๆ เด็กจะสามารถเห็นภาพความแตกต่างของคำได้ดีกว่าเห็นความเหมือนควบคู่กับการเห็นภาพของคำนั้น ๆ ด้วย

2. การจำแนกเสียงที่คล้ายกันจากการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจำแนกเสียง ช่วยให้การอ่านเป็น ไปอย่างถูกต้อง และความสามารถในการจำแนกเสียงนั้น สามารถพัฒนาได้ โดยการฝึกฝน สิ่งสำคัญคือมิใช่ฝึกฝน โดยการให้เด็กฟังแต่เสียงอย่างเดียว ควรให้เด็กได้ฟังเสียงควบคู่กับการเห็นภาพของคำนั้น ๆ ด้วย

3. ความสามารถในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ หมายถึง การฝึกให้เด็กรู้จักหาเหตุผล โดยครูดังคำถามประเภททำไม รู้สึกอย่างไร อะไรจะเกิดขึ้นต่อไป หรือเรื่องนี้ให้ความรู้ ข้อคิดอะไรบ้าง

4. การเรียนรู้คำศัพท์หมายถึง การเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการอ่านมากขึ้น และถ้าต้องการให้การอ่านประสบความสำเร็จด้วยดี และนำความคิดจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก ครูผู้สอนต้องฝึกฝนให้เด็กเข้าใจความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ ให้มาก

5. การสร้างความสนใจในการอ่าน หมายถึง การสร้างความสนใจเป็นสิ่งที่จะต้องทำตั้งแต่อยู่บ้าน และต่อเนื่องมาถึงโรงเรียน เช่น การอ่าน การวาดภาพ การเล่านิทาน เป็นต้น

6. การสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง เด็กเรียนรู้ในความคิดรวบยอดจากประสบการณ์ และสิ่งซึ่งกว้างขวางของประสบการณ์ มีการสร้างความสามารถในการคิดถึงคำนั้น ๆ ในลักษณะของนามธรรม เป็นพัฒนาการในการเข้าใจความหมายในขั้นแรก เด็กสามารถจำแนกสิ่งของอย่างหนึ่งออกจากสิ่งของอื่นได้ เมื่อเด็กมีความชำนาญมากขึ้น เด็กจะมีการรับรู้เฉียบคมกว้างขวางและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เด็กสามารถเข้าใจลักษณะที่สำคัญและไม่สำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมของตน เด็กสามารถใช้ประสบการณ์ของตน ในการสร้างความคิดรวบยอด ซึ่งเริ่มด้วยการเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม จนกระทั่งสามารถจัดกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ได้ และสามารถจำแนกประเภทได้

สนิท ตั้งทวี (2538, 9) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ ของมนุษย์อย่างหนึ่งซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีผู้อ่าน

2. ตัวอักษร ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรแล้วอ่านได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของตัวอักษรก็จะไม่ถือว่าเป็นการอ่าน

3. ความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรชัดเจนสามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษรก็จะถือว่าเป็นการอ่าน แต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีเพียงทักษะทางด้านความเข้าใจศัพท์เท่านั้น

4. การเลือกความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร และสามารถเลือกความหมายที่ดีที่สุด ในหลายๆความหมายของคำที่ถูกล้อมรอบด้วยบริบทได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยการพินิจพิจารณาด้วยเหตุผลเช่นนี้ จะถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะทางด้านความเข้าใจ เนื้อหา เรื่องราว และความคิดเชิงวิจารณ์มากขึ้น

5. การนำไปใช้ การอ่านที่มีความสมบูรณ์ที่สุดได้ก็ต่อเมื่อ ผู้อ่านมีกระบวนการที่ต้องเนื่องคือผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร สามารถเลือกหาความหมายที่ดีที่สุดหรือถูกต้องที่สุด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้อ่าน จนกระทั่งเกิดประโยชน์แก่ตนเองต่อสังคมต่อไป การอ่านเช่นนี้ถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ที่สุด หรืออาจจะเรียกว่า “อ่านเป็น” เพราะมีความคิดเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติม

กองทัพ เลือบพณิชกุล (2542, 88) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่าน ดังนี้

1. ผู้อ่าน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนแรกที่ทำให้เกิดการอ่าน เพราะถ้าไม่มีผู้อ่านการอ่านก็ไม่เกิดขึ้น
2. สาร หรือหนังสือ หรือตัวอักษร เนื้อหา เรื่องราวและสารจากหนังสือเหล่านั้นจะให้ความคิดแก่ผู้อ่าน ถ้าอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่เข้าใจ การอ่านก็ไม่สัมฤทธิ์ผล
3. ความหมาย ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของคำ การอ่านจึงจะเกิดขึ้นต่อไปได้
4. การเลือกความหมาย ความหมายนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถพิจารณาเลือกให้ถูกต้องว่าผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายในคำนั้น หมายความว่าอย่างไร ถ้าผู้แต่งและผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกันก็สามารถอ่านได้ความหมายที่ถูกต้อง หากเข้าใจไม่ตรงกันก็ทำให้เข้าใจผิดได้เช่นกัน
5. การนำไปใช้ การอ่านจะได้รับผลสำเร็จมากน้อยหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้อ่าน เข้าใจความหมาย เรื่องราวต่างๆ ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ของผู้แต่ง สามารถเลือกสิ่งที่ดี ถูกต้องเหมาะสม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันตาม โอกาสต่าง ๆ หรือทำประโยชน์ให้ตนเองและสังคมได้ต่อไปด้วย

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการอ่านต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายอย่างเป็นพื้นฐาน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมาย เรื่องราวและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมี สื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมการอ่าน ในระดับปฐมวัยหรือระดับวัยก่อนเรียนนั้นจะเป็นสื่อประเภทรูปธรรมซึ่งสามารถให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเหล่านั้นได้ สื่อบางชนิดอาจผลิตขึ้นสำหรับผู้เรียนใช้คนเดียวบางชนิดใช้เป็นกลุ่ม ดังนั้นการผลิตสื่อควรผลิตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน เวลาเรียน ตลอดจนความสามารถของผู้เรียน

สื่อเมื่อผลิตแล้วควรจัดเก็บเป็นชุด ๆ เพื่อสะดวกในการใช้ สำหรับแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการอ่านได้มากขึ้น โดยการฝึกซ้ำ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการอ่านยิ่งขึ้น

ขอบข่ายในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย

การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนอ่านมีความจำเป็นสำหรับเด็กที่เริ่มเรียน การที่เด็กแต่ละคนมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานต่างกัน แล้วมาเริ่มเรียนพร้อมกัน ย่อมเป็นการยากที่จะเริ่มดำเนินการสอนในทันที การเตรียมความพร้อมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้เด็กมีความสามารถที่จะเริ่มอ่านในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งการเตรียมความพร้อมเด็ก ให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ควรมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างสอดคล้องกับวุฒิภาวะความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของเด็กได้เป็นอย่างดี ดังที่ ศรีรัตน์ เจิงกลินจันทร์ (2542, 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพร้อม (Readiness) หมายถึง สภาพการเตรียมตัวเพื่อการตอบสนองหรือเพื่อการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง สภาพความพร้อมของบุคคลนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ หลายประการด้วยกัน อาทิ เช่น ภาวะสุขสมบูรณ์ การเร่า การสนใจ และการฝึกอบรม

ความพร้อมด้านการอ่าน หมายถึง การเตรียมตัวอย่างดีเพื่อการอ่านมีความรู้สึกริเริ่ม และเต็มใจที่จะอ่าน ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ความพร้อมในการอ่านของแต่ละคน ดังนั้นความพร้อมในการอ่าน คือ หลักประกันในการเรียนรู้ และหลักประกันในการเรียนรู้ (การอ่าน) เป็นผลรวมของความสามารถหลายด้านของเด็ก ที่เด็กสามารถแสดงความสามารถออกมา โดยการอ่านได้ อ่านออกและอ่านเป็น ซึ่งการอ่านเป็นนั้นเปรียบเสมือนแก้วสารพัดนึก ในการเรียนการสอนทั้งปวง ดังนั้น บันลือ พฤกษ์วัน (2532, 27) จึงให้ความหมายของความพร้อมในการอ่านว่า หมายถึง สภาพของเด็กที่มีความคล่องตัวที่จะใช้การผสมผสานของตัวอักษรผสมเป็นคำอ่าน อ่านเป็นประโยคหรือเรื่องราว แล้วได้รับความรู้ได้ดี เช่น อ่านบัตรคำประกอบภาพ อ่านประโยคประกอบภาพ หรืออ่านเรื่องที่มีภาพแล้วได้รับความรู้

การเตรียมความพร้อมด้านการอ่านเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู สำหรับการเรียนอ่าน ครูจะต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนอ่านอย่างเป็นแบบแผนตามองค์ประกอบต่าง ๆ แห่งความพร้อม โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างความสามารถและทักษะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น (ศรีรัตน์ เจิงกลินจันทร์, 2536, 28) คือ

1. การจำแนกความแตกต่างและความเหมือนด้วยสายตา
2. การจำแนกเสียงที่คล้ายคลึงกันจากการฟัง
3. ความสามารถในการฟังเรื่องราวต่างๆ

4. การเรียนรู้คำศัพท์
5. การเขียน
6. การสร้างความสนใจในการอ่าน
7. การสร้างความคิดรวบยอด

นอกจากนี้ บันลือ พลฤษะวัน (2532, 27) ได้จัดประเภทองค์ประกอบของความพร้อมในการอ่าน 5 ด้าน ดังนี้

1. ความพร้อมด้านร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยกรมอนามัยโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ ยังเน้นถึงการใส่สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ที่จะจับประคองใช้มือลากเส้น เขียนตัวอักษรและอื่นๆ
2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความและแปลความอธิบายงาน เล่าเรื่องราวของคนและผู้อื่น ได้ดี
3. ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน รู้จักเล่นร่วมกับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือเพื่อน และอื่นๆ
4. ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟังนิทานหรือเรื่องราว กล้าแสดงออก รู้จักลำดับเหตุการณ์ในนิทาน และอื่นๆ
5. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว และอื่นๆ

นอกจากนี้ เขียวพา เดชะคุปต์ (2539, 137) ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมในการอ่านนั้นสำคัญมาก เพราะจะเป็นตัวกำหนดว่า เด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใด ถ้าเด็กมีความพร้อมในการอ่าน เด็กก็จะสามารถเรียนอ่าน ได้ดีเมื่อเติบโตใหญ่ และถ้าเด็กที่ขาดความพร้อมในการอ่าน และถูกบังคับให้อ่านตั้งแต่ยังไม่มีความต้องการก็จะเบื่อหน่ายการเรียนและพาลไม่ชอบอ่านหนังสือ จากปัญหาการสอนอ่านในชั้นเรียนพบว่าเด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะอ่าน มักจะสะกดและจำคำไม่ได้ และเกิดการจำแบบ นกแก้ว นกขุนทอง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเรียนของเด็กแต่อย่างใด

พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย

การอ่านเป็นทักษะสำคัญต่อการเรียนรู้ ประเทศชาติต้องการผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการอ่านเป็นอย่างดีและต้องการเด็กที่มีทักษะการเรียนรู้การอ่าน เพื่อความสำเร็จทางการเรียน แต่ปัญหาที่พบบ่อยก็คือ เด็กไม่รักการอ่านหนังสือ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญคือขาดความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนอ่านของเด็ก จะเห็นได้ว่า การอ่านของเด็กจะมีพัฒนาการตามลำดับ ดังนี้ กรมวิชาการ (2547, 132) จัดขั้นตอน พัฒนาการทางการอ่าน เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 (อายุ 3 - 4 ปี)

สนใจหนังสือ เห็นการสร้างความหมายจากหนังสือเป็นเรื่องอัศจรรย์ ฟังคำที่อ่าน เล่นคำ
ตระหนักในตัวหนังสือที่แวดล้อม ใช้ตัวหนังสือประกอบการเขียนภาพถือหนังสือหัวกลับ - อ่าน

ขั้นที่ 2 (อายุ 4 - 5 ปี)

เลียนแบบการอ่าน อ่านเรื่องที่คุ้นเคย จำชื่อและคำต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม เริ่มอ่านคำจากภาพ
อ่านคำ ที่รู้จักแต่ไม่แน่นอน พูดย่อคำที่เริ่มต้นเหมือนกัน เริ่มมีความรู้ในการถือหนังสือ จำคำสำคัญใน
โคลง กลอน นิทาน

ขั้นที่ 3 (อายุ 4, 5, 6 ปี)

- เขียนและอ่านกลับคำที่เขียน
- อ่านหนังสือคำคล้องจองที่คุ้นเคย
- ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน
- จำตัวอักษร อ่านคำเริ่มต้น ลงท้าย
- สังเกตความแตกต่าง จับคู่คำที่เหมือนกันในหนังสือ โคลง กลอน
- อ่านคำได้ในบริบทหนึ่ง แต่ไม่สามารถอ่านได้ในบริบทอื่น

ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี ศรีวรรณะ (ม.ป.ป.,133) ได้แบ่งลักษณะพัฒนาการด้านการอ่าน
ตามกลุ่มอายุ ดังนี้

อายุ 1-3 ปี มีลักษณะพัฒนาการด้านการอ่านดังนี้

1. จำคำพยางค์ง่ายๆ ได้โดยไม่รู้ความหมาย
2. ชอบฟังเรื่องราว เริ่มปลูกฝังนิสัยการอ่านจากผู้ใหญ่ในครอบครัว
3. ไม่สนใจหนังสือ แต่สนใจรูปภาพสวยๆ มีสีเด่นชัด
4. ชอบฟังนิทานสั้นๆ เกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัว

เป็นวัยที่เริ่มจะสนใจหนังสือ ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กดูรูปภาพในการพูด ผู้ปกครองควร
ใช้ภาษาง่าย ๆ อธิบายสิ่งที่เด็กไม่เข้าใจด้วยความเอาใจใส่ พยายามให้เด็กรู้ว่าหนังสือให้ความรู้มาก

อายุ 3 - 3 ปีครึ่ง มีลักษณะพัฒนาการด้านการอ่านดังนี้

1. จำกัคความได้โดยไม่รู้ความหมาย
2. สนใจในหนังสือที่ผู้ใหญ่ให้อ่าน
3. เริ่มมีความต้องการที่จะอ่านหนังสือ
4. อ่านพยัญชนะได้บ้าง
5. อ่านได้คล่องแคล่วแต่จำอักษรไม่ได้
6. ชอบฟังนิทานที่มีรูปภาพประกอบ
7. ชอบดูรูปภาพ สัตว์เลี้ยง ดอกไม้

เด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่เริ่มสนใจหนังสือ ดังนั้นผู้ปกครองต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือให้กับเด็ก

อายุ 3 ปีครึ่ง - 5 ปี มีลักษณะพัฒนาการด้านการอ่านดังนี้

1. ชอบซักถาม มีความอยากรู้อยากเห็น
2. รู้จักเลือกสิ่งที่ตนต้องการ
3. ฟังนิทานได้ครั้งละหลายๆเรื่อง
4. ชอบฟังเรื่องซ้ำๆ
5. จำข้อความที่มีเสียงคล้องจองเป็นทำนองได้แม่นยำ
6. ออกเสียงพูดไม่ชัดเจน เช่น ร ล ค ส
7. ชอบวาดรูปคน ดอกไม้ แต่ไม่ชอบวาดรูปสัตว์
8. มีความพร้อมที่จะอ่านมากขึ้น แต่ยังไม่แท้จริง
9. อ่านคำสั้นๆ ได้โดยอาศัยความจริง
10. จำพยัญชนะได้แม่นยำโดยไม่ต้องใช้ภาพช่วย
11. เริ่มรู้จักตัวสะกดง่ายๆ
12. ชอบอ่านหนังสือเสียงดังเต็มที่
13. ชอบอ่านหนังสือแข่งกัน
14. สนใจหนังสือตัวโตๆ คำง่ายๆ
15. สามารถเข้าใจหนังสือรูปภาพได้รวดเร็ว
16. ชอบหนังสือเกี่ยวกับอนามย์ การใช้เหตุผลต่างๆ ใช้คำสุภาพและเป็นคำที่เด็กอ่านออก

โดยใช้รูปภาพ

เด็กในวัยนี้จึงเป็นวัยที่ต้องวางรากฐานทางหนังสือ แต่เด็กยังไม่รู้จักเลือกอ่าน ครู ผู้ปกครองควรจัดเรื่องบันเทิงง่ายๆ เรื่องธรรมชาติหรือความรู้เบื้องต้นให้

สำหรับการส่งเสริมทักษะการอ่านให้กับเด็กนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะส่งเสริมทักษะการอ่านให้กับเด็กควรเป็นวัยที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปีลงมา การสร้างนิสัยรักการอ่านควรเริ่มต้นที่เด็กวัยก่อนเรียน

สรุปได้ว่า ในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน (Reading readiness) สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นขั้นที่เด็กถูกเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าสู่การสอนอ่านตามปกติต่อไป การเรียนการสอนในขั้นนี้จะเป็นการวาง รากฐานความรู้ในขั้นเริ่มแรก เพื่อพัฒนาให้เป็นนักอ่านที่ดีและมีความพร้อมที่จะอ่าน นอกจากนี้แล้วการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยยังจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้เด็ก ทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและโรงเรียนอีกด้วย กิจกรรมการสอนและประสบการณ์จะทำให้เด็กเกิดความพร้อมนั้น ต้องฝึกให้มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาด้วย

ปัญหาของการอ่านของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยมุ่งพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา การอ่านจึงไม่มุ่งเน้นในระดับปฐมวัย แต่การอ่านก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการตามวัยและความพร้อมในด้านการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, 8) กล่าวว่า ในปัจจุบันการสอนอ่านมักไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพราะมีปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง คือ

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอย่างแท้จริง
2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกัน และมีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกันด้วย บางคนมีปัญหาทางครอบครัว ไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากบิดามารดา บางคนมีปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ ซึ่งมีผลทำให้การอ่านไม่พัฒนาเท่าที่ควร
3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน เช่นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านไม่เพียงพอ รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้พอกับความต้องการ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ควรคิดริเริ่มหาสื่อในทางอื่นมาช่วยพัฒนาการอ่านให้มากขึ้น

สรุปได้ว่า ปัญหาการอ่านขึ้นอยู่กับตัวครู ตัวเด็กและ โรงเรียน การอ่านที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมายว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร และครูต้องมีเป้าหมายในการสอนว่าต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการอ่านด้านใดบ้าง

แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

ความหมายของ แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ สื่อ เป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ดังที่ นักการศึกษา หลายท่านได้ให้ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ หรือแบบฝึกเสริมทักษะ ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546, 641) แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึก ที่ใช้เป็นตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

ชาญชัย อาจิณสมจารย์ (2543, 98) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนที่จะให้เรียนทำอะไร ทำให้สำเร็จแล้วผลที่ได้เป็นอย่างไร ในอดีตแบบฝึกถูกมองว่าเป็นการบ้าน ปัจจุบันเป็นงานที่ทำในชั้นเรียนหรือที่บ้าน เป็นบทเรียนที่ต้องฝึกและเรียนรู้เป็น โครงการที่ต้องทำให้สำเร็จ เป็นคำถามที่ต้องตอบ หรือทบทวนการเรียนรู้ที่ผ่านมา กิจกรรมเหล่านี้เป็นหนึ่งของวงจรการเรียนการสอน

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544, 130-134) กล่าวถึงแบบฝึกหัดว่า แบบฝึกหัดหรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริม สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, 2) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า คือสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งที่ฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญ

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, 18) กล่าวถึง แบบฝึกทักษะ คือ กิจกรรมทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียน ผู้การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการ สำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเอง

จากความหมายของแบบฝึกทักษะพอสรุปได้ว่า แบบฝึกก็คือสื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่ครูนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และมีทักษะเพิ่มมากขึ้นจนสามารถนำไปแก้ปัญหาในการเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ลักษณะของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

แบบฝึกมีความจำเป็นสำหรับการเตรียมความพร้อมด้านภาษา แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการฝึกทักษะ การฝึกฝนทำให้เกิดความชำนาญ ในการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพดีนั้นจะต้องศึกษาองค์ประกอบและเลือกให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน ลักษณะของแบบฝึกที่ดีจึงมีลักษณะดังนี้

คำรณ ต้อมในเมือง (2548, 1) กล่าวถึงลักษณะและส่วนประกอบของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึก เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่า ใช้เพื่ออะไร และมีวิธีใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกท้ายบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน หรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุในแบบฝึกชุดนี้มีแบบฝึกทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้าง และมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกการประเมิน

1.2 สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการให้ครูหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน

1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก

1.4 ขั้นตอนในการใช้แบบฝึก บอกเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการใช้และอาจเขียนในรูปของแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5 เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด

2. แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อการให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรควรมีส่วนประกอบดังนี้

2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

2.2 จุดประสงค์

2.3 คำสั่งหรือคำสั่งแนะ

2.4 ตัวอย่าง ชุดฝึก

2.5 ภาพประกอบ

2.6 ข้อทดสอบก่อนหลัง

2.7 แบบประเมินบันทึกผลหลังการใช้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, 21) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์

1.1 จุดประสงค์เด่นชัด

1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

ของสาระการเรียนรู้

2. เนื้อหา

2.1 ถูกต้องตามเนื้อหา

2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม

2.3 มีคำอธิบายและคำสั่งชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ

2.4 สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและ

หลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้

2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความ

แตกต่างระหว่างบุคคล

2.6. มีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา

2.7. มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจปฏิบัติได้ สามารถให้

ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ควรเป็นแบบฝึกที่สั้นๆ และเข้าใจง่าย มีหลากหลายรูปแบบ ไม่น่าเบื่อ ควรให้นักเรียนมีโอกาสฝึกมากพอที่สำคัญต้องกระตุ้นให้เด็กอยากฝึก และสิ่งที่ฝึกควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

หลักในการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

การสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญของการเตรียมความพร้อมด้านภาษา นอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญแล้ว ยังช่วยให้สามารถจำบทเรียนนั้นได้นาน แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีความหมายต่อผู้เรียน ดังที่มีผู้รู้ได้กล่าวถึง หลักการสร้างและขั้นตอนในการสร้างไว้หลายประการ ดังนี้

กรรมกร์ พวงเกษม (2540, 7) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสร้างโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจแตกต่างกัน ในการสร้างแบบฝึก จึงควรพิจารณาให้เหมาะสม ในแบบฝึกควรมีทั้งที่ฝึกเป็นรายบุคคล และฝึกกลุ่ม การฝึกเป็นกลุ่มควรให้เด็กเก่งคล่องกับเด็กอ่อน เพื่อให้ เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน

2. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) ทอร์นไดค์ (Thorndike) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อ ได้มีการฝึกฝนหรือการทำซ้ำๆ ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก จึงควรสร้างแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนเรื่องนั้น ๆ ซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง โดยแบบฝึกมีลักษณะหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย อันจะส่งผลทำให้ความสนใจในการฝึกลดลง

3. กฎแห่งผล (Law of Effect) เมื่อนักเรียนได้เรียนไปแล้ว นักเรียนย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนเองว่าเป็นอย่างไร เมื่อให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือทำงานใด ๆ จึงควรเฉลยหรือตรวจเพื่อให้นักเรียนทราบผล โดยเร็วหรือนักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้เอง เพื่อจะได้รู้ข้อบกพร่องของตนเอง

4. แรงจูงใจ (Motivation) ให้เด็กอยากทำจึงควรจัดทำแบบฝึกหัดต่อไป นอกจากนี้แบบฝึกควรเป็นแบบสั้น ๆ เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลายรูปแบบ ไม่ซ้ำซาก เช่น อาจจัดแบบฝึกในรูปแบบของเกม กิจกรรมในสถานการณ์ที่ต่าง ๆ แปลกใหม่ น่าสนใจ และสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, 14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
 - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการเรียนการสอน
 - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และพฤติกรรม

3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกและเลือกเนื้อหาใน ส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้

4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสาร
5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้ สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
7. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้ บันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

กุศยา แสงเดช (2545, 14-15) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ศึกษาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก
3. พิจารณาวัตถุประสงค์รูปแบบขั้นตอนการใช้ชุดฝึกทักษะ
4. สร้างแบบทดสอบ
5. สร้างแบบฝึกเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อย
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการสอน หรือผลการเรียน
8. นำชุดแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาจุดบกพร่องและหาคุณภาพ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจงคู่มือการใช้

สำหรับการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยของ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อม

2. กำหนดเนื้อหา สำคัญ จากคู่มือครู ตามหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย

3. กำหนดจำนวนแบบฝึกเตรียมความพร้อม จุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

4. จัดทำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 ชุด ชุดละ 3 แบบฝึก แบบฝึกละ 5 ข้อ

5. นำร่างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย คู่มือการใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้างและภาษา จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในด้านเนื้อหา กิจกรรม การประเมินในแต่ละแบบฝึก

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำโดยถือความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

7. นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ไปทดลองหาประสิทธิภาพกับเครื่องมืออื่น ๆ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ แผนพัฒนาความพร้อมแบบประเมินความพร้อม โดยมีขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

8. นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม

9. นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยที่ปรับปรุงแล้ว ไปจัดพิมพ์ เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เนื้อหาและเวลาต้องเหมาะสม กับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนแต่ละบุคคล ความยากง่าย เนื้อหาสั้นยาวของแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความก้าวหน้าให้กับผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว ชัดเจน กว้างขวางทำให้การเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

แบบฝึกทักษะ เป็นแบบฝึกประสบการณ์ให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ ดังที่นักการศึกษา ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538, 53) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะในการอ่านให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียน
6. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน

7. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, 21) ได้สรุปแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์และการเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับประโยชน์ของแบบฝึก สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยลดภาระการสอนของครู เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และพัฒนาความพร้อมทักษะทางภาษาของผู้เรียนนอกจากนี้ยังใช้แบบฝึกในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน และจุดบกพร่องของการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย มีผู้ศึกษาค้นคว้าและวิจัยไว้ดังนี้

สัฏการะ ทนันทชัย (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาในระดับก่อนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและเผ่าม้ง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชาวเขาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวนมากกว่าร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น โดยสามารถทำแบบประเมินความพร้อมหลังฝึกในเรื่องการจำแนกความแตกต่างของเสียง การจำแนกความแตกต่างของภาพ การอ่านภาพโดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร การบอกชื่อตัวอักษรหรือการรู้จักตัวอักษร การอ่านคำศัพท์ และการรู้ความหมายของคำ และการอ่านออกเสียงตามต้นแบบ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.57, 4.70, 4.83, 4.77, 4.63, 4.57, และ 4.57 ตามลำดับ

ปุ่นยาพร ปฐมพัฒนา (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนทุ่งสมอ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับพัฒนาการด้านภาษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยเรียงลำดับความถี่ จากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการเล่าเรื่องอย่างมีสาระสำคัญ 2) ด้านการพูดอย่างสร้างสรรค์ 3) ด้าน

การพูดเสนอข่าว (เหมาะสมกับวัย) 4) ด้านการจับใจความสำคัญของข้อมูลและข่าวสาร 5) ด้านการรับรู้และอธิบายความหมายของคำและข่าวสาร 6) ด้านการรับรู้คำและข่าวสาร และ 7) ด้านการพูดเหมาะสมกับกาลเทศะ (2) แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้ โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.33/85.33 (3) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษามีคะแนนความพร้อมด้านภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (4) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษาในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

จิราภรณ์ ปรีชาชน (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1 อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นุชรีย์ เศษวิภา (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบ้านโนนแหลมทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน (2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม การสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบฝึกทักษะท้ายแผนการจัดประสบการณ์ และแบบทดสอบท้ายวงจร (3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ ของรูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน ได้แก่ แบบทดสอบวัดความพร้อมด้านการอ่าน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนสามารถพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ และนักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความพร้อมด้านการอ่าน เฉลี่ยร้อยละ 87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ถาวร ชารักษ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ที่พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.99 และเกณฑ์ปกติมีค่าตั้งแต่ T_{10} ถึง T_{72}

นิไพพรรณ เกิดสว่าง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กวัยอนุบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเด็กวัยอนุบาล 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและคำ การอ่านคำและประโยคโดยใช้รูปภาพในการคาดคะเน และการอ่านแบบจำรูปคำ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือเด็กอนุบาล 2 ที่มีอายุ 5 - 6 ปี โรงเรียนโชนิสิตสโมสร กรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การสอนโดยใช้หนังสือชุดการอ่าน จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนอ่านแบบปกติ จำนวน 27 คน ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านของเด็กวัยอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ (1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทธิรัตน์ คู่ยสวัสดิ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดใหญ่จอมปราสาท สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยการจัดประสบการณ์ด้วยชุดเกมการศึกษากับการจัดประสบการณ์แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดเกมการศึกษามีประสิทธิภาพ 78.47/89.51 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนที่จัดประสบการณ์ด้วยชุดเกมการศึกษา กับการจัดประสบการณ์แบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่จัดประสบการณ์ด้วยชุดเกมการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ (3) พฤติกรรมการปฏิบัติด้านความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งที่จัดประสบการณ์โดยชุดเกมการศึกษา และการจัดประสบการณ์แบบปกติ (4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดเกมการศึกษาและการจัดประสบการณ์แบบปกติอยู่ในระดับมาก

เสาวนีย์ ภิญญรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย และศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดพระโต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถการจำภาพและภาษา ซึ่งมีความ

เชื่อมั่นเท่ากับ .82 และแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย จำนวน 18 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยสิ่งเร้าที่เป็นภาพกับภาพ ภาพกับภาษา และภาษากับภาษา ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.01/81.25 (2) นักเรียนที่ใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำมีความสามารถในการจำ สูงกว่า ก่อนใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาผลงานการวิจัยต่าง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าความพร้อมด้านการอ่านของเด็กนั้น เราสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ได้ ไม่ว่าจะโดยการจัดประสบการณ์ ระบบการสอน ชุดฝึก ชุดการสอน ชุดกิจกรรม แบบฝึกที่เหมาะสม หรือการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ก็ดี ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นพร้อมที่จะเรียนในชั้นสูงต่อไป และจากการที่แบบฝึกหรือชุดการสอนสามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำแบบฝึกมาใช้ในการพัฒนาความพร้อม ด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับชั้นตอนการศึกษาจะได้กล่าวในบทต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการอ่านและแบบฝึกเตรียมความพร้อมการอ่าน ดังนี้

บิล (Bill, 1974; อ้างถึงใน สุทธิรัตน์ กุ่ยสวัสดิ์, 2547, 67) ได้ทำการทดลองเสนอสิ่งเร้าเป็นรูปภาพ สิ่งเร้าที่เป็นคำและสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพมีค่ากำกับ โดยการทดลองกับเด็กจำนวน 30 คน ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 5 ปี 3 เดือน โดยให้จำรูปภาพ หรือคำที่ใช้กำกับทั่วไปการทดลองครั้งนี้ เป็นการทดสอบความจำ โดยนำรูปภาพหรือคำที่เด็กยังไม่เคยเห็นมาปะปนกับรูปภาพหรือคำที่เคยดูทุก ๆ 2-4 ภาพ แล้วให้นักเรียนตอบว่า สิ่งเร้าที่ปรากฏเป็นสิ่งเร้าเก่าหรือใหม่ ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนจากสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพนักเรียนจะจำผิคน้อยที่สุด กลุ่มที่เรียนจากสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพที่มีค่ากำกับ นักเรียนจะจำผิครองลงมา และกลุ่มที่เรียนจากสิ่งเร้าที่เป็นค่านักเรียนจะจำผิคนมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า สิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

ไซริง (Syring, 2008, 66) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกฝนการจำแนกหน่วยเสียงในภาษาอังกฤษในโรงเรียนเด็กก่อนวัยเรียน และผลกระทบในการเตรียมความพร้อมสำหรับการอ่านในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งผู้เข้าร่วมการศึกษายกวิจัยเป็นเด็ก โรงเรียนอนุบาลในตัวเมืองของรัฐมินินโซต้า จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน นักเรียนกลุ่มแรกที่เข้าร่วมการทดสอบในโปรแกรมการจำแนกหน่วยเสียงทางภาษาระหว่างเรียน โรงเรียนเด็กก่อนวัยเรียน และอีกกลุ่มได้รับการฝึกฝนด้านการจำแนกเสียงทางภาษา นักเรียนทั่ว ๆ ไป จะถูกทดสอบเรียกว่า การทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น ครั้งที่ 3 (ชื่อย่อ TERA-3) ในช่วงเวลาการเรียนระดับชั้นอนุบาลตอนต้น ผลการทดสอบทำให้เราได้รับทราบถึงผลเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการอ่าน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวพบว่าผู้ที่ได้รับการฝึก

การเตรียมความพร้อมได้คะแนนที่ต่ำกว่า ผลการทดสอบ จากการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่าถึงแม้การฝึกฝน การเตรียมความพร้อมในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้การอ่านแล้วก็ตาม วิธีการนี้ใช้ในการศึกษาโดยเฉพาะไม่ได้มีไว้ให้ใช้สำหรับการทดสอบและเป็นกลุ่ม ผลของการศึกษานี้ให้ข้อมูล สำหรับผู้ที่ศึกษาการค้นคว้าหลักสูตรเกี่ยวกับการอ่านในเด็กปฐมวัยตอนต้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้เพิ่มมากขึ้น มีความสามารถด้านการอ่านเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การใช้แบบฝึกเตรียมความ พร้อมด้านการอ่านยังช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ น่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน นักเรียน ไม่เบื่อหน่าย และทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

(Development of Readiness Exercises Preparation on Thai Language Reading for Early Childhood)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน ตำบลสระขุด อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย จำนวน 9 ชุด ๆ ละ 3 แบบฝึก รวม 27 แบบฝึก ดังนี้

1.1 การจำแนกความแตกต่างของเสียง	3 แบบฝึก
1.2 การจำแนกความแตกต่างของภาพ	3 แบบฝึก
1.3 การอ่านโดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา	3 แบบฝึก
1.4 การบอกชื่อตัวอักษร	3 แบบฝึก
1.5 การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร	3 แบบฝึก
1.6 การอ่านคำศัพท์	3 แบบฝึก
1.7 การรู้ความหมายของคำ	3 แบบฝึก
1.8 การเข้าใจสัญลักษณ์	3 แบบฝึก
1.9 การเข้าใจเรื่องราวต่างๆ	3 แบบฝึก

2. แผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน จำนวน 27 แผน
3. แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ 45 คะแนน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกเตรียมความพร้อม

1.2 กำหนดเนื้อหา สาระสำคัญ จากคู่มือครู ตามหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย

1.3 กำหนดจำนวนแบบฝึกเตรียมความพร้อม จุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

1.4 จัดทำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 ชุด ชุดละ 3 แบบฝึก แบบฝึกละ 5 ข้อ

1.5 นำร่างแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย คู่มือการใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยและคู่มือการใช้แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้างและภาษา จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในด้านเนื้อหา กิจกรรม การประเมินในแต่ละแบบฝึก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 นางสาวสมศรี เป็นพุ่มพวง ครูชำนาญการพิเศษด้านภาษาไทย โรงเรียนชุมชนบ้านซาด อำเภอชุมพลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1.5.2 นางโศภิษฐ์ โคตุทา ครูชำนาญการพิเศษสาขาปฐมวัย โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย อำเภอชุมพลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1.5.3 นางพรกมล ฤทธิธรรณ ครูชำนาญการพิเศษสาขาปฐมวัย โรงเรียนบ้านดู่หนองไผ่ อำเภอชุมพลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1.5.4 นายทวีศักดิ์ อิฐรัตน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการด้านสื่อ นวัตกรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1.5.5 นายวีระชาติ บุญไว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุผาง ชำนาญการพิเศษด้านสถิติ
อำเภอท่าตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ตามที่ผู้เชี่ยวชาญ
แนะนำ โดยถือความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ และให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ตรวจสอบอีกครั้ง

1.7 นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ไปทดลองหา
ประสิทธิภาพกับเครื่องมืออื่น ๆ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ แผนพัฒนาความพร้อม
แบบประเมินความพร้อม โดยมีขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

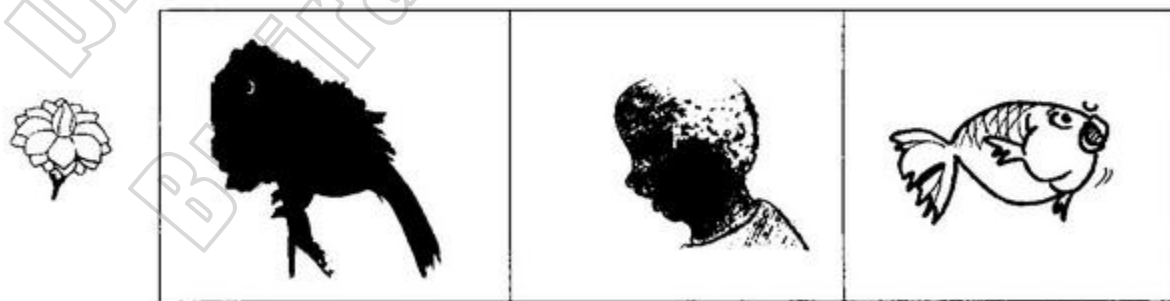
1.8 นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง
ใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านซาด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้
เครื่องมือที่มีความเหมาะสม

1.9 นำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยที่ปรับปรุงแล้ว ไปจัดพิมพ์ เป็น
ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

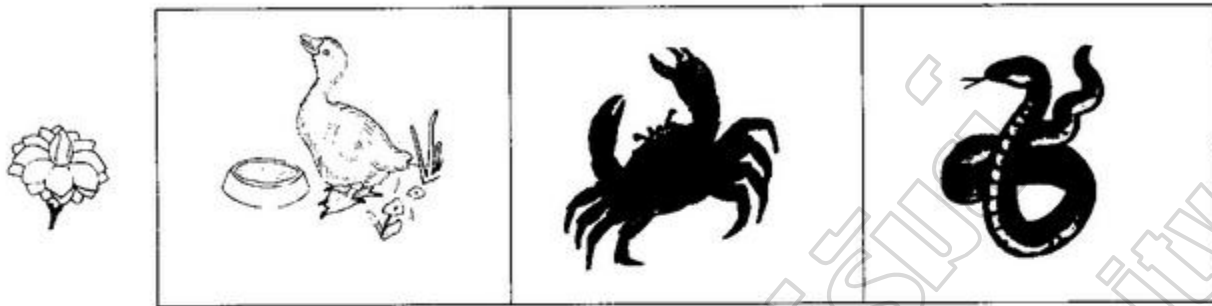
สำหรับแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย จะขอยกตัวอย่าง
เพียงบางข้อ การกำหนดและเรียกชื่อข้อในแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับ
เด็กปฐมวัยนั้น จะใช้รูปภาพแทนตัวเลข สำหรับชื่อทั้ง 5 ข้อ นั้น ได้แก่ ข้อดอกมะลิ ข้อมะละกอ
ข้อฟักทอง ข้อใบไม้ และข้อมังกุด ตัวอย่าง เช่น

เรื่อง การจำแนกความแตกต่างของเสียง หน้า หนังสือ

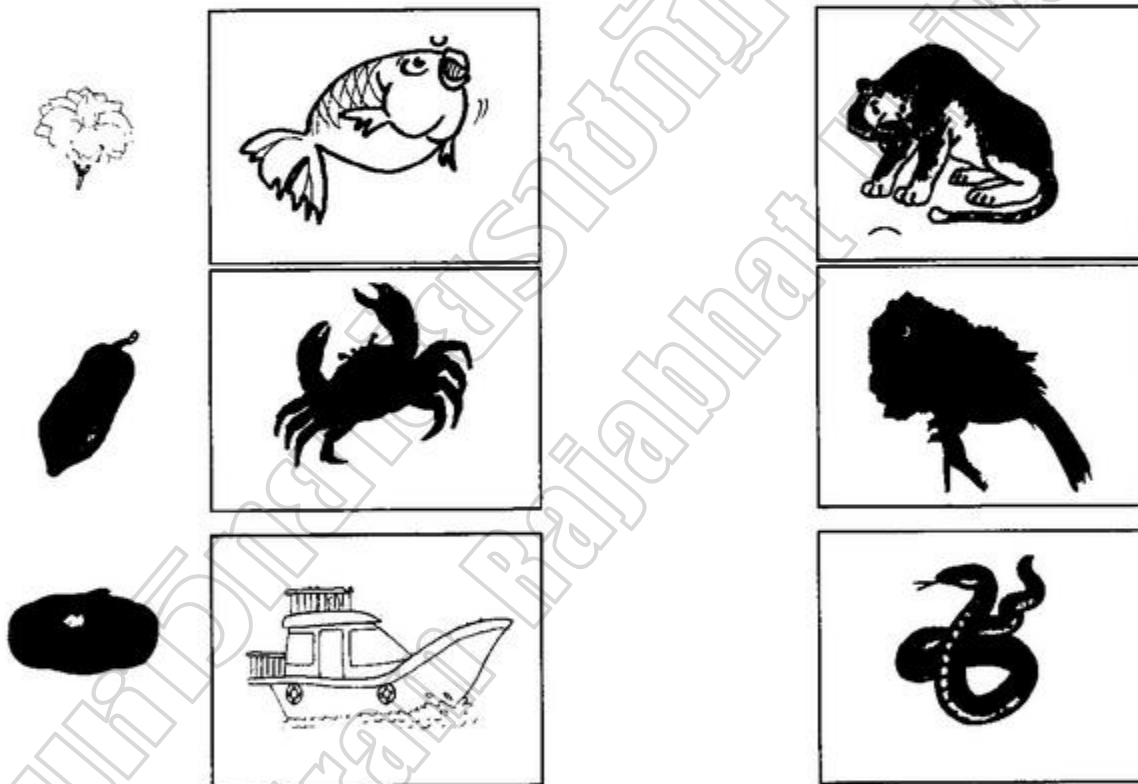
แบบฝึกที่ 1 การจำแนกความแตกต่างของเสียง
ให้ขีดกากบาทที่รูปภาพที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน

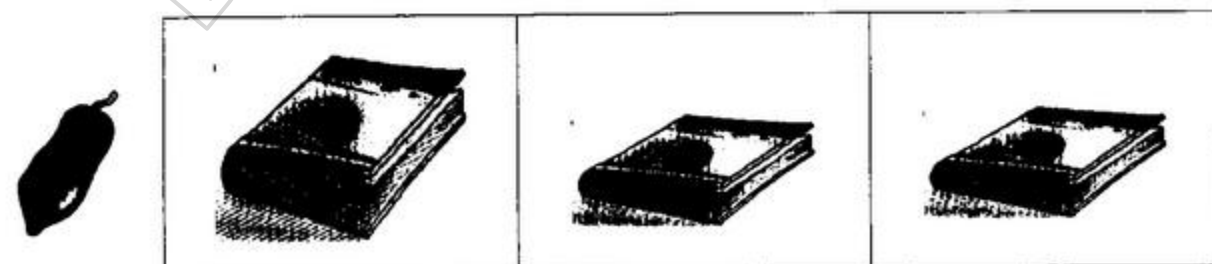
แบบฝึกที่ 2 การจำแนกความแตกต่างของเสียง หน้าแมว
ให้ขีดกากบาทที่รูปภาพที่ออกเสียงต่างจากพวก

แบบฝึกที่ 3 การจำแนกความแตกต่างของเสียง หน้า ผึ้ง
ให้โยงภาพที่มีเสียงคล้ายกัน

แบบฝึกที่ 6 การจำแนกความแตกต่างของภาพ หน้า แกะ
ให้กากบาทที่รูปภาพที่เหมือนกัน

2. แผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2.2 นำความรู้ที่ศึกษา จากข้อ 2.1 มาสร้างแผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน จำนวน 27 แผน ให้สอดคล้องกับแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 นำแผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน ที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมรวมทั้งข้อเสนอแนะในด้าน จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การประเมินผลในแต่ละแผน

2.4 นำแผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน มาปรับปรุงแก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม

2.5 นำแผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน ที่ปรับปรุงแก้ไข สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านซาด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

2.6 จัดพิมพ์แผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

3.2 ศึกษาทฤษฎีและการประเมินผลพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ของ นกนตรี ธรรมบวร (2549, 111-133) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพร้อม จากหนังสือวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2541, 55-139) และศึกษาเอกสาร คู่มือการวัดและประเมินผล การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์ จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, 59-64) เพื่อจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพร้อม

3.3 สร้างแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

3.3.1 แบบประเมินชุดนี้มี 9 ฉบับ จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

ฉบับที่ 1 การจำแนกความแตกต่างของเสียง

ฉบับที่ 2 การจำแนกความแตกต่างของภาพ

ฉบับที่ 3 การอ่านโดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา

ฉบับที่ 4 การบอกรหัสตัวอักษร

ฉบับที่ 5 การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร

ฉบับที่ 6 การอ่านคำศัพท์

ฉบับที่ 7 การรู้ความหมายของคำ

ฉบับที่ 8 การเข้าใจสัญลักษณ์

ฉบับที่ 9 การเข้าใจเรื่องราวต่างๆ

3.3.2 วิธีประเมินให้ตอบโดยปฏิบัติตามคู่มือดังนี้

ฉบับที่ 1 คำสั่งให้กากบาททับรูปภาพที่ออกเสียงต่างจากพวก

ฉบับที่ 2 คำสั่งให้กากบาททับภาพที่ต่างจากพวก

ฉบับที่ 3 คำสั่งให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามรูปภาพ โดยเริ่มจากซ้ายไปขวา

ฉบับที่ 4 คำสั่งให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพกับตัวอักษรที่มีความหมาย

เหมือนกัน

ฉบับที่ 5 คำสั่งให้นักเรียนกากบาททับตัวอักษรที่ต่างจากพวก

ฉบับที่ 6 คำสั่งให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน

ฉบับที่ 7 คำสั่งให้นักเรียนโยงภาพที่มีความหมายตรงกับคำที่กำหนดให้

ฉบับที่ 8 คำสั่งให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ระหว่างคำกับภาพให้ถูกต้อง

ฉบับที่ 9 คำสั่งให้นักเรียนกากบาททับภาพที่ตรงกับเรื่องราวที่ครูเล่า

3.4 นำแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมของภาพ นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามของแบบประเมินกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 64-65) ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่เข้าเกณฑ์ คือ 0.5 – 1.0

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.6 วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถาม ของแบบประเมินกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อหาผลรวมของคะแนนข้อสอบแต่ละข้อ ของผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ คือ 0.95

3.7 นำแบบประเมินความพร้อมที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แล้วนำแบบประเมินมาหาคุณภาพดังนี้

3.7.1 การทดลองครั้งที่ 1 เป็นการทดลองแบบ หนึ่งต่อหนึ่ง โดยการนำแบบประเมินที่พัฒนาขึ้น ใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน โดยคัดนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง ปานกลางและต่ำ ระดับละ 1 คน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

3.7.2 การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กโดยการใช้แบบประเมินที่ปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน โดยคัดนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง ปานกลางและต่ำ ระดับกลุ่มละ 3 คน ผู้วิจัยสังเกตผู้เรียนอย่างใกล้ชิด สัมภาษณ์การใช้ เพื่อศึกษาข้อบกพร่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม รวมทั้งความเหมาะสมในเรื่องของเวลา เนื้อหา และสื่อการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

3.7.3 การทดลองภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ โดยการนำแบบประเมินที่ปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 2 ทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชัน ทั้งห้อง จำนวน 24 คน แล้วนำแบบประเมินมาหาคุณภาพ

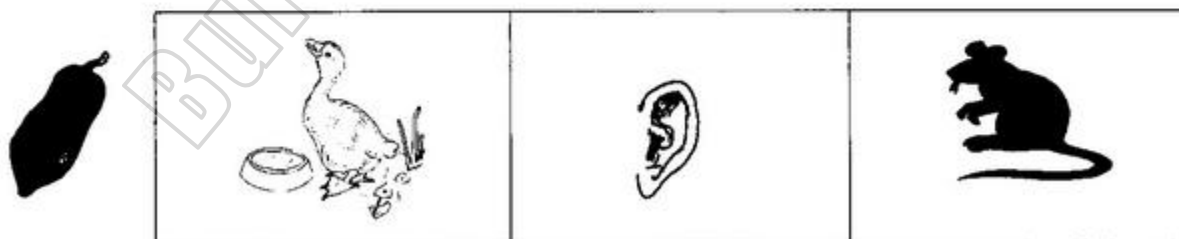
สำหรับแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย จะขอยกตัวอย่างเพียงบางข้อ การกำหนดและเรียกชื่อข้อในแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นจะใช้รูปภาพแทนตัวเลข สำหรับชื่อทั้ง 5 ข้อ นั้น ได้แก่ ข้อดอกมะลิ ข้อมะละกอ ข้อฟักทอง ข้อใบไม้ และข้อมังคุด ตัวอย่างเช่น

ฉบับที่ 1

การจำแนกความแตกต่างของเสียง

หน้า แมว

คำสั่ง ให้ขีดกากบาทที่รูปภาพที่ออกเสียงต่างจากพวก

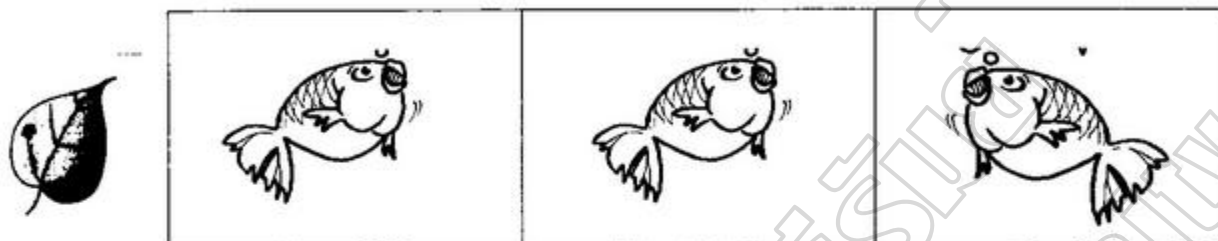

ฉบับที่ 2

การจำแนกความแตกต่างของภาพ

หน้า แหวน

คำสั่ง ให้กากบาททับภาพที่ต่างจากพวก

ฉบับที่ 6

การอ่านคำศัพท์

หน้า เบ็ด

คำสั่ง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน

		ยืม
		ร้องไห้
		นา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม - 12 กันยายน 2551 รวมทั้งสิ้น 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 คาบ คาบละ 20 นาที ทำการสอนในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยไม่รวมเวลาในการประเมินก่อนและหลังการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านอ้อดลิ่งชั้น จำนวนนักเรียน 24 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงผู้วิจัยได้ทดลองเองและใช้เวลาในการทดลอง 9 สัปดาห์ โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์นั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประเมินก่อนการทดลอง (Pre-test) ก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องทำการประเมินก่อนการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วบันทึกผลการประเมินไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น
3. ทำการประเมินหลังการทดลอง (Post-test) เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ทั้ง 9 ชุด จบลง จะทำการประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ด้วยแบบประเมินความพร้อมฉบับเดิม

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One-Group Pre-test Post-test Design (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, 49) เป็นการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว แต่มีการประเมินก่อนและหลังการทดลองใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มเป้าหมาย	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ หมายถึง ประเมินก่อนการทดลอง

X หมายถึง การทดลองโดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

T₂ หมายถึง ประเมินหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ และค่า E_1/E_2
2. หาคุณภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ระหว่างการทดลอง และการหาคุณภาพของแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่าน ได้แก่ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาความพร้อมด้านการอ่าน ที่ได้รับการตรวจแก้ไข พร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน แผนการจัดประสบการณ์ นำมาปรับปรุงแก้ไข ในด้านสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล
4. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย โดยใช้การทดสอบค่า t -test แบบ One Group Pre-test Post-test Design

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินของโรวินELLI (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยธานี, 2541, 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับแบบประเมิน
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 104)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 104) หาได้จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มนั้น

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลอง (Pre – test) และหลังการทดลอง (Post – test) โดยใช้สถิติ Dependent Samples t – test (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, 148) ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = N-1$$

เมื่อ	t	แทน	แทนค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนกลุ่มเป้าหมาย

4. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย คำนวณค่ามาตรฐาน $80/80 (E_1/E_2)$ จากสูตร (กรมวิชาการ, 2545, 63-64)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึก
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึก
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้จากการทำแบบประเมินหลังจากที่เรียนไปแล้ว
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบประเมิน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buri Ram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ครังนี้ ผู้วิจัย เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง แต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ทั้งหมดยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง ด้วยแผนพัฒนาความพร้อม โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังแสดงในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 การหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย

เลขที่	คะแนนระหว่างการทดลอง									เฉลี่ย รวม	หลัง เรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	ชุดที่ 7	ชุดที่ 8	ชุดที่ 9		
1	12	14	13	14	14	14	13	13	13	120	40
2	13	15	14	14	14	15	14	13	14	126	43
3	12	14	13	14	14	13	14	13	14	121	40
4	12	14	13	14	14	15	14	14	14	124	43
5	12	14	13	14	14	15	14	13	14	123	43
6	13	15	15	14	15	15	14	15	14	130	44
7	13	15	15	15	14	15	13	13	15	128	42
8	12	14	14	14	14	14	14	13	14	123	43
9	12	15	13	14	14	15	14	13	13	123	42
10	12	14	14	14	14	14	14	13	14	123	42
11	12	12	12	12	12	12	12	12	12	108	32
12	12	14	14	14	13	13	13	12	14	119	35
13	12	14	14	14	12	15	14	13	14	122	42
14	12	14	14	14	13	14	13	14	13	121	40
15	12	15	14	14	14	15	14	13	13	124	42
16	12	13	14	14	13	15	14	14	14	123	40
17	13	15	14	14	14	15	13	12	14	124	42
18	12	12	13	12	13	14	14	13	13	116	35
19	12	14	14	14	12	14	14	13	14	121	35
20	12	12	12	12	12	12	12	12	12	108	33
21	13	15	14	14	12	14	14	13	14	123	40
22	12	14	14	14	14	14	13	12	13	120	42
23	12	13	13	13	14	15	14	13	14	121	40
24	12	13	14	14	14	15	14	13	14	123	40
รวม	293	334	327	330	323	341	326	312	327	2,914	960
เฉลี่ย	12.21	13.92	13.63	13.75	13.46	14.25	13.58	13.00	13.63	121.42	40.00
ร้อยละ	81.39	93.05	90.83	91.67	89.72	94.72	90.55	86.67	90.83	89.94	88.89
E_1	89.94										
E_2	88.89										

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
สำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 89.94/88.89

ตาราง 3 คะแนนประเมินก่อนเรียน - หลังเรียน ของนักเรียน 24 คน

เลขที่	คะแนนประเมินก่อน-หลังเรียน		D	D ²
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
	45	45		
1	36	40	4	16
2	35	43	8	64
3	37	40	3	9
4	38	43	5	25
5	38	43	5	25
6	38	44	6	36
7	30	42	12	144
8	35	43	8	64
9	33	42	9	81
10	36	42	6	36
11	19	32	13	169
12	21	35	14	196
13	38	42	4	16
14	28	40	12	144
15	38	42	4	16
16	22	40	18	324
17	38	42	4	16
18	20	35	15	225
19	32	35	3	9
20	14	33	19	361
21	26	40	14	196
22	37	42	5	25
23	18	40	22	484
24	34	40	6	36
รวม	741	960	219	2717
\bar{X}	30.88	40.00		
SD	7.80	3.41		
t-test				8.00

$df = 23$, ระดับนัยสำคัญ .01 กรณีหางเดียว ค่าวิกฤต $t = 2.500$

ค่า t คำนวณ > ค่า t ตาราง

สรุปว่า ค่าเฉลี่ยหลังสอนมากกว่าค่าเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังสอนมากกว่าค่าเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01

ตาราง 4 ประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง

ประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อม	\bar{X}	S.D	ร้อยละ
ระหว่างทดลอง (E_1)	30.88	5.00	89.94
หลังทดลอง(E_2)	40.00	3.41	88.89

จากตาราง 4 พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 89.94 และประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 88.89 ดังนั้นแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 89.94/88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างคะแนนประเมินก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินก่อนและหลัง การทดลอง โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

เปรียบเทียบความแตกต่าง	N	\bar{X}	S.D	$\sum D$	$\sum D^2$	$(\sum D)^2$	t
ก่อนการทดลอง	24	30.88	7.80	219	2,717	47,961	8.00**
หลังการทดลอง	24	40.00	3.41				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งนี้ผู้วิจัยขอสรุปผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอ้อคลังชั้น ตำบลสระซูด อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 2 จำนวนนักเรียน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ชุด ชุดละ 3 แบบฝึก รวม 27 แบบฝึก
2. แผนการจัดประสบการณ์ พัฒนาการความพร้อมด้านการอ่าน จำนวน 27 แผน
3. แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ 45 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองด้วยแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ Dependent Samples t -test

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ (E/E_2) เท่ากับ 89.94/88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ถือได้ว่าแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้
2. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) คือ 89.94/88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ชุดนั้น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ทั้ง 5 ท่าน ได้ตรวจสอบและให้ความเห็นว่าแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีความเหมาะสมทุก ๆ ด้านตั้งแต่ ด้านคำแนะนำการใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ด้านเนื้อหา ด้านแบบฝึก และด้านรูปเล่ม ทั้ง 9 ชุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอน กระบวนการสร้างอย่างมีระบบ และวิธีการสร้างที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการสำรวจความพร้อม พัฒนาการ การศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในระดับปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์ การศึกษา เอกสารและตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่ดี และดำเนินการสร้าง ตามหลักในการสร้างแบบฝึกของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, 7) ที่กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการเรียนรู้ต้องมีการฝึกฝนบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ ต้องเข้าใจกฎแห่งผลเมื่อผู้เรียนเรียนแล้วต้องทราบผล เพื่อให้ได้รู้ข้อบกพร่องของตนเอง และต้องมีแรงจูงใจ แบบฝึกเตรียมความพร้อมจะต้องสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการและลำดับขั้นการเรียนรู้ของเด็ก แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง มีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ มีเวลาที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และนอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกความพร้อมให้ดีขึ้น ดังที่ ปุณยาพร ปฐมพัฒนา (2543, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.33/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

1.2 การฝึกทักษะทางภาษาให้เด็กปฐมวัย ครูส่วนใหญ่จะเลือกกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดทักษะทางการเรียนภาษาโดยคำนึงถึงประโยชน์และความเหมาะสมของกิจกรรม เช่น การใช้รูปภาพประกอบการสอน ดังที่ สุปรียา โคจรสวัสดิ์ (2531, 69) ได้ให้เหตุผลว่า ภาพเป็นวัสดุสื่อความหมายที่มีอิทธิพลมาก ทั้งเป็นสิ่งที่จูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และภาพยังแปลความหมายของคำเป็นตัวอักษร ทำให้ทราบความหมายของคำได้ เช่น “ภาพไก่” แทนความหมายของคำว่า “ไก่” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ ภิณญรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย และศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดพระโต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลอง

แบบ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถ
 จ्ञาภาพและภาษา ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 และแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย
 จำนวน 18 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยสิ่งเร้าที่เป็นภาพกับภาพ ภาพกับภาษา และภาษากับภาษา
 ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ
 80.01/81.25 (2) นักเรียนที่ใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำมีความสามารถในการจำ สูงกว่า ก่อน
 ใช้แบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 การจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
 สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์ 27 แผน ซึ่งแต่ละแผนจะมีกิจกรรมอย่าง
 หลากหลาย การจัดกิจกรรมจะเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กได้แสดงออกให้มากที่สุด มีกิจกรรม
 ทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของเด็กปฐมวัย
 กิจกรรมที่จัดให้ส่วนใหญ่จะให้ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินไม่น่าเบื่อ เมื่อเด็กมีความสนใจและ
 ตั้งใจในการร่วมกิจกรรมที่ครูจัดให้แล้วเด็กจะได้รับการฝึกทักษะทางภาษาโดยไม่รู้ตัว สอดคล้องกับ
 จวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542, 47-54) ที่กล่าวถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กนั้น
 ขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ความต้องการจะเปลี่ยนไปเมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น

1.4 สำหรับองค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านและพัฒนาการทางภาษา
 ของเด็กปฐมวัย แต่ละคนจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ
 บันลือ พฤกษ์วัน (2532, 27) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมในการอ่าน ความพร้อม
 ทางกาย ได้แก่ สุขภาพร่างกาย การใช้สายตา การฟัง การพูด ความสัมพันธ์ด้านกล้ามเนื้อมือกับตา
 ความพร้อมด้านสมอง ได้แก่ ความสามารถลำดับเหตุการณ์จากนิทานหรือรูปภาพและลำดับภาพได้
 สถิติปัญญาดีจำได้แม่นยำ เข้าใจคำสั่งได้ ความพร้อมทางด้านอารมณ์ ได้แก่ การรู้จักควบคุมอารมณ์
 ทำงานเป็นหมู่คณะ เล่นกับเพื่อน ไม่แย่งสิ่งของหรือทะเลาะกัน ความพร้อมด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความ
 สนใจ ในการอ่านภาพหรือหนังสือ มีช่วงความสนใจยาว รู้จักฟังอย่างตั้งใจ ใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว
 และในแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นได้คัดเลือก
 องค์ประกอบความพร้อมการอ่านภาษาไทย มาเป็นเนื้อหาในการฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน
 9 ด้าน คือ การจำแนกความแตกต่างของเสียง การจำแนกความแตกต่างของภาพ การอ่านโดยการ
 เคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา การบอกชื่อตัวอักษร การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร การอ่าน
 คำศัพท์ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจสัญลักษณ์ และการเข้าใจเรื่องราวง่าย ๆ โดยเรียงลำดับ
 จากการฝึกในขั้นตอนที่ง่าย ไม่ซับซ้อน ไปหายาก ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านมี
 มากมายหลายเรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องก็มีความสำคัญและจำเป็นพอ ๆ กัน และนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน
 ก็ไม่ได้จัดลำดับความสำคัญ เรียงลำดับก่อนหลังว่า เรื่องใดควรจะนำมาฝึกให้เด็กก่อน ผู้วิจัยจึงจัด
 เรียงลำดับเอง โดยเริ่มจากการจำแนกความแตกต่างของเสียง ไปสู่การจำแนกความแตกต่างของภาพ

และการอ่านภาพโดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา มีเหตุผลคือ ในการสอนวิชาภาษาไทยจะเริ่มจากทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ดังที่ ทวี สุรเมธี (2531, 7) ได้เสนอไว้ว่า องค์ประกอบของความพร้อมทางภาษาประกอบด้วย ความสามารถต่อไปนี้ ความสามารถในการแยกเสียงที่ได้ยิน ความสามารถทางสายตา ความสามารถทางการคิดและจำ และความสนใจ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดเรียงลำดับโดยเริ่มจากการจำแนกความแตกต่างของเสียงไปสู่การจำแนกความแตกต่างของภาพ เมื่อเด็กสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงและภาพได้แล้ว จึงให้เด็กฝึกในเรื่องการอ่านภาพ โดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา จึงจะไปฝึกต่อในเรื่องการบอกชื่อตัวอักษร การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร การอ่านคำศัพท์ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจสัญลักษณ์ และการเข้าใจเรื่องราวง่าย ๆ ต่อไป

2. ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การใช้สื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น บัตรคำ บัตรภาพ ตลอดจนแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผลปรากฏว่าผู้เรียนระดับปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านภาพ อ่านคำที่มีภาพประกอบได้ นั่นแสดงว่า ผู้เรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้น และผลจากการนำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ไปทดลองใช้ร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย จำนวน 24 คน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนจากการประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยมีส่วนช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถในการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกอ่านจากกิจกรรมในแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยซ้ำ ๆ โดยฝึกจากง่ายไปหายากอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยมากขึ้น ดังที่ ปุณยาพร ปฐมพัฒนา (2543, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ใช้แบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษามีคะแนนความพร้อมด้านภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ ปรีชาชน (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1 อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจกับแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ก่อนที่จะนำไปใช้

1.2 ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเนื้อหาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเด็กและควรสอดคล้องกับแบบฝึกแต่ละชุดที่ใช้สอน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาควรนำแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพแล้วไปเผยแพร่ ให้มีการนำไปใช้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสำรวจพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ และสังคมก่อนที่จะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนขึ้น เพื่อให้สามารถนำสื่อการสอนไปใช้ได้จริงและตรงกับความต้องการ

2.2 ควรมีการพัฒนาความพร้อมด้านการเขียน เพื่อให้นักเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบระดับความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย ด้วยวิธีการสอนความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยที่ใช้แบบฝึก กับวิธีการสอนความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยด้วยวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546 ก). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546 ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 254 2 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- (2546 ค). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2540). ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- กฤษา แสงเดช. (2545). แบบฝึก : คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: นวสาส์น.
- คำรณ ล้อมในเมือง. (2548). คู่มือการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน เล่ม 2/1. กทม: ประสานการพิมพ์.
- จิราภรณ์ ปรีชาชน. (2544). การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ อุทกนันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณการ.
- ชาญชัย อาจินสมารย์. (2543). หลักการสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- ถาวร ษารักษ์. (2546). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชา
การวัดผลการศึกษา). นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เดกิง แก้วเสน่ห์. (2541). *อ่านอย่างไรอ่านให้ดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทวี สุรเมธี. (2531). *ความพร้อมในการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นางเยาว์ แข่งเพ็ญแข. (2532). *ความพร้อมในการเรียนอ่าน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงศิลป์การพิมพ์.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2536). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิไพพรรณ เกิดสว่าง. (2547). *ผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านของ
เด็กวัยอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
แหล่งที่มา: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์.
- นุชรีย์ เศษวิกา. (2545). *การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านของด็กนักเรียนระดับ
ก่อนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2532). *มิติใหม่ในการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2538). *มิติใหม่ในการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2538). "แนวการสร้างแบบฝึกสะกดคำยาก". *สารพัฒนาหลักสูตร*: 14(12):
54. เมษายน- มิถุนายน.
- ปุ่นยาพร ปฐมพัฒนา. (2543). *การพัฒนาแบบฝึกเตรียมความพร้อมด้านภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนากการศึกษา) พิษณุโลก: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ไพวรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน=Better Reading*. ชลบุรี: ภาควิชาบรรณรักษ์
ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มิ่งขวัญธรรม น้าชื่นเมือง. (2544). *ฉลาดอ่าน*. กรุงเทพฯ: ดันธรรม.
- มุกดา ลิบลับ. (2542). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ สถาบันพระนคร.
- เขาวพา เดชะกูปต์. (2523). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมี บุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2542). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทย
วัฒนาพานิช.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริสาสน์.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2544). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506711 หลักสูตรและการสอน
ภาษาไทย*. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2536). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
..... (2542). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สนิท ตั้งทวี. (2538). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมนึก กัททิชชนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศักดิ์กระ หนันชัย. (2540). *การสร้างชุดฝึกความพร้อมการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กนักเรียนชาวเขา
ในระดับก่อนประถมศึกษา*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน)
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2. (2550). *รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และ
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2550*. สุรินทร์: โรงพิมพ์ ส. พันธุ์เพ็ญ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การประเมินเชิงพลวัตสำหรับเด็ก
ปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการจำกัด. (2543). *เตรียมความพร้อมลูกรักเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูแพค.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2538). *วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์.
- สุชา จันทร์อม. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (ม.ป.ป.). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. นครสวรรค์:
ภาควิชาการอนุบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สุทธิรัตน์ คู่สวัสดิ์. (2547). *การเปรียบเทียบความพร้อมด้านการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล
ปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษากับการจัดประสบการณ์แบบปกติ*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). *หลากหลายการเรียนรู้แบบบูรณาการ*. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- สุปรียา โคจรสวัสดิ์. (2531). *หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับอนุบาล*. วิทยานิพนธ์อักษร
ศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ ภิญญรัตน์. (2548). *การพัฒนาแบบฝึกกิจกรรมส่งเสริมความจำของเด็กปฐมวัย*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี. แหล่งที่มา: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์.
- Bill, J. (1974). Response bias in the recognition of and words nouns by children. *Journal of
Experimental Psychology*, 103, 1214-1215.
- Syring, L.K. (2008). *Phoneme identity in preschool and its role in Kindergarten reading*.
Retrieved August 4, 2008, from <http://proquest.umi.com/>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมศรี เป็นพุ่มพวง

ด้วย นางนารัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผศ.ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณ โสภณัฐ โศคุดา

ด้วย นางนาริรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผศ.ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพรกมล ฤทธิธณ

ด้วย นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผศ.ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณทวีศักดิ์ อธิรัตน์

ด้วย นางนาริรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผศ.ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวีระชาติ บุญไว

ด้วย นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผศ.ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านอ้อดลิงชัน

ด้วย นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์ ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๓๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

- ตัวอย่างคู่มือการใช้แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย
สำหรับเด็กปฐมวัย
- ตัวอย่างแบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบประเมินการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย

(สำหรับให้ครูใช้)

แบบประเมินความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยนี้ เป็นแบบประเมินความพร้อมเชิงรูปภาพ มีไว้สำหรับให้ครูใช้ประเมินความพร้อมของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังเรียน โดยให้ใช้แบบประเมินความพร้อมฉบับเดียวกัน มีทั้งหมด 9 ฉบับด้วยกัน ดังนี้ คือ

ฉบับที่ 1	การจำแนกความแตกต่างของเสียง	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 2	การจำแนกความแตกต่างของภาพ	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 3	การอ่านภาพโดยการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 4	การบอกชื่อตัวอักษร	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 5	การจำแนกความแตกต่างของตัวอักษร	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 6	การอ่านคำศัพท์	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 7	การรู้ความหมายของคำ	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 8	การเข้าใจสัญลักษณ์	จำนวน 5 ข้อ
ฉบับที่ 9	การเข้าใจเรื่องราวต่างๆ	จำนวน 5 ข้อ

แบบประเมินความพร้อมแต่ละฉบับนั้น จะมีข้อตัวอย่างให้นักเรียนทดลองทำเพื่อความเข้าใจ ฉบับละ 1 ข้อ คือ ข้อ แอปเปิ้ล โดยที่จะไม่มีการคิดคะแนนในข้อนี้ ส่วนอีก 5 ข้อนั้น จะเป็นแบบประเมินความพร้อม ซึ่งได้แก่ ข้อคอกมะลิ ข้อมะละกอ ข้อฟักทอง ข้อใบไม้ และข้อมังคุด

สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสำหรับการประเมินความพร้อม

1. ผู้ดำเนินการประเมิน(ครู) ต้องเตรียมอ่านคู่มือการใช้แบบประเมินความพร้อมมาล่วงหน้าก่อน เพื่อจะได้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติ
2. จัดที่นั่งสำหรับนักเรียนนั่งทำแบบประเมินความพร้อม
3. เตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการดำเนินการประเมินความพร้อม ดังนี้ คือ
 - 3.1 จำนวนแบบประเมินความพร้อมต้องให้เท่ากับจำนวนนักเรียนในชั้น
 - 3.2 ดินสอสำหรับใช้กาเครื่องหมาย
 - 3.3 เครื่องเหลาดินสอ
 - 3.4 ขางลบดินสอ
 - 3.5 เขียนแผนภูมิตัวอย่างข้อสอบ
 - 3.6 นาฬิกาจับเวลาที่ใช้สอบ

ข้อควรปฏิบัติในการใช้แบบประเมินความพร้อม

1. สร้างบรรยากาศให้สนุกสนานเพลิดเพลินก่อน
2. ให้นักเรียนทุกคนรอฟังคำสั่งจากครูเท่านั้นจึงจะลงมือทำแบบประเมินได้
3. อ่านแบบประเมินความพร้อมทีละข้อ ช้าๆ และชัดเจนตามคู่มือที่ให้ไว้ทุกประการ
4. ควรมีผู้ช่วยครูอีกคนหนึ่งเพื่อคอยช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการใช้แบบประเมินความพร้อม คอยดูว่านักเรียนกาเครื่องหมายได้ตรงข้อหรือไม่ คอยเปลี่ยนดินสอให้นักเรียนในกรณีที่ดินสอหัก
5. ควรให้กำลังใจนักเรียนที่กำลังทำแบบประเมินความพร้อมอยู่เสมอ

เวลาที่ใช้ ให้เวลาข้อละ 1 นาที

วิธีดำเนินการ

ครู: “นักเรียนคะ วันนี้คุณครูมีอะไรสนุกๆมาให้นักเรียนทำ นักเรียนจะต้องตั้งใจฟังคุณครูให้ดีๆ นะคะ ว่าครูจะให้ทำอะไร เดี่ยวคุณครูจะแจกของสิ่งหนึ่ง (แบบประเมินความสามารถ) ให้นักเรียนนะคะ”

(ครูแจกแบบประเมินความสามารถและดินสอให้นักเรียนจนครบทุกคน)

ครู: “นักเรียนคูที่กระดานก่อนนะคะ เดี่ยวครูจะเขียนเครื่องหมายกากบาทให้นักเรียนดู”

(ครูเขียนเครื่องหมายกากบาทบนกระดานคำให้นักเรียนดูช้าๆ)

ครู: “นักเรียนทุกคนจับดินสอขึ้นมาคะ นักเรียนลองเขียนเครื่องหมายกากบาทลงบนรูปนกนะคะ ต่อไปเขียนเครื่องหมายกากบาทลงบนรูปปลาคะ ต่อไปลองเขียนเครื่องหมายกากบาทลงบนรูปบ้านคะ”

“นักเรียนเปิดแบบประเมินความสามารถของนักเรียนไปที่หน้าถัดไปนะคะ ครูจะให้นักเรียนกากบาทที่รูปภาพแข่งกันดูซิว่าใครจะกากบาทได้ถูกต้องมากที่สุด เราจะเริ่มกากบาทพร้อมกันทีละข้อนะคะ”

ฉบับที่ 1

การจำแนกความแตกต่างของเสียง

- ครู: นักเรียนดูหน้าแมวนะคะ จะมีรูปภาพอยู่ 6 แถว ในแต่ละแถวจะมีรูปภาพอยู่ 3 รูป ที่หน้าแถวแต่ละแถวก็จะมีข้อกำกับอยู่ด้วยค่ะ”
- ครู: “นักเรียนดูรูปภาพในข้อตัวอย่างคือ ข้อแอปเปิ้ลนะค่ะ ฟังเสียงครุณะคะ เดี่ยวครูจะอ่านให้ฟัง ช้าๆนักเรียนต้องตั้งใจฟังให้ดีๆนะค่ะ มีรูป ปู งู ปลา จะมี 2 รูปที่ออกเสียงคล้ายกันแต่จะมีอยู่รูปหนึ่งที่ออกเสียงต่างไปจากพวกให้กากบาททับรูปที่ออกเสียงต่างไปจากพวก”
- ครู: “ต่อไปดูข้อคอกมะลิคะ มีรูป กา ลิง ขา จะมี 2 รูปที่ออกเสียงคล้ายกัน แต่จะมีอยู่รูปหนึ่งที่ออกเสียงต่างไปจากพวก ให้กากบาททับรูปนั้นนะค่ะ”
- ครู: “ข้อต่อไปข้อมะละกอนะคะ จะมีรูป เป็ด หู หนู รูปไหนคะที่ออกเสียงต่างไปจากพวก ให้กากบาททับรูปนั้น”
- ครู: “ต่อไปข้อฟักทองนะค่ะ มีรูป เต่า ไก่ ไข่ รูปไหนคะที่ออกเสียงต่างไปจากพวกให้กากบาททับรูปนั้นคะ”
- ครู: “ต่อไปข้อใบไม้ มีรูป ม้า ลา แมว รูปไหนคะที่ออกเสียงต่างไปจากพวกให้กากบาททับรูปนั้นคะ”
- ครู: “ข้อสุดท้าย ข้อมังกูด มีรูป เสือ หม่าป่า เรือ รูปไหนคะที่ออกเสียงต่างไปจากพวกให้กากบาททับรูปนั้นคะ”

ฉบับที่ 2

การจำแนกความแตกต่างของภาพ

- ครู : “นักเรียนดูสมุด หน้ากระดาษจะจะมีรูปภาพอยู่ 6 แถว ในแต่ละแถวจะมีรูปอยู่ 3 รูปด้วยกัน แต่ละแถวจะมีชื่อกำกับด้วย ชื่อนี้ครูให้ชื่อว่า ชื่อแอปเปิ้ล เพราะมีรูป แอปเปิ้ล อยู่หน้าแถวนี้ไงคะ แถวต่อไปชื่อว่า ชื่อคอกมะลิ แถวต่อไปชื่อ ชื่อมะละกอ แถวต่อไปชื่อ ชื่อฟักทอง แถวต่อไปชื่อ ชื่อใบไม้ และแถวสุดท้ายชื่อชื่อมังคุด ไหนนักเรียนลองเอามือชี้ชื่อชื่อแต่ละชื่อตามคำสั่งของครูสิคะ”
(ครูเดินตรวจดูว่า นักเรียนชี้ชื่อต่างๆ ได้ถูกต้องหรือไม่ เมื่อแน่ใจแล้วก็เริ่มอ่านคำสั่งของครูสิคะ)
- ครู : “นักเรียนดูรูปภาพในชื่อแอปเปิ้ลนะคะ จะมีเป็ดอยู่ 3 ตัวนะคะ มีเป็ดที่เหมือนกัน อยู่ 2 ตัว แต่จะมีอีกตัวหนึ่งที่ไม่เหมือนพวก ให้นักเรียนกากบาททับเป็ดตัวนั้น”
- ครู : “ต่อไปนักเรียนดูรูปภาพในชื่อมะลินะคะ เป็นรูปหนังสือ จะมีหนังสืออยู่ 3 เล่ม มีหนังสือที่เหมือนกันอยู่ 2 เล่ม และมีอีกเล่มหนึ่งที่ไม่เหมือนพวก ให้นักเรียนกากบาททับรูปหนังสือเล่มนั้น”
- ครู : “ต่อไปชื่อมะละกอ เป็นรูปไก่ 3 ตัว ให้นักเรียนกากบาททับไก่ที่ไม่เหมือนกันกับพวก”
- ครู : “ต่อไปนี่นักเรียนดูรูปภาพในชื่อฟักทอง นะคะ มีเต่าอยู่ 3 ตัว มีเต่าตัวไหนที่ไม่เหมือนกันกับพวกให้นักเรียนกากบาททับเต่าตัวนั้น”
- ครู : “ต่อไปดูรูปภาพในชื่อใบไม้ นะคะ มีปลาอยู่ 3 ตัว ปลาตัวไหนนะที่ไม่เหมือนพวก ให้นักเรียนกากบาททับปลาตัวนั้นเลยคะ”
- ครู : “ต่อไปชื่อมังคุด เป็นรูปช้าง 3 ตัว ให้นักเรียนกากบาททับตัวที่ไม่เหมือนพวก”

แบบประเมินความพร้อม

ด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

โรงเรียนบ้านอ้อตลิ่งชัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ฉบับที่ 1

การจำแนกความแตกต่างของเสียง

คำสั่งให้ขีดกากบาทที่รูปภาพที่ออกเสียงต่างจากพวก

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ฉบับที่ 2

การจำแนกความแตกต่างของภาพ

คำสั่ง ให้กากบาททับภาพที่ต่างจากพวก

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในกิจกรรมเสริมประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

หน่วย วันเข้าพรรษา เรื่อง การจำแนกความแตกต่างของเสียง

วันที่ 16 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.30 น. – 10.50 น. (20 นาที)

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถจำแนกภาพที่มีเสียงคล้ายกัน และแตกต่างกัน ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกความพร้อมใจได้ถูกต้องอย่างน้อย 4 ข้อใน 5 ข้อ

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเลือกภาพที่มีเสียงต่างจากพวก

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสังเกต การฟังเสียง
2. การเล่นเกม

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ ครูสนทนากับนักเรียนว่า “วันนี้ครูมีภาพสวย ๆ มาให้นักเรียนดู ขณะที่นักเรียนดูภาพนักเรียนต้องจำให้คึ้นะคะว่ามีภาพอะไรบ้าง ”

ขั้นสอน 1. ครูยกภาพให้นักเรียนดูทีละภาพ พร้อมกับออกเสียงให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนออกเสียงตามทีละภาพจนครบทุกภาพ ดังนี้ “ปู งู กา ปลา หู หนู ไก่ ไข่ หมา ลา”

2. ครูนำรูปภาพที่มีเสียงคล้ายกันมาจับคู่กันทีละคู่ พร้อมกับอธิบายให้นักเรียนฟังว่าคู่นี้มีเสียงคล้ายกัน เช่น คำว่า ปู-งู กา - ปลา หู-หนู ไก่-ไข่ หมา-ลา

3. ครูนำภาพ 3 ภาพ มาเรียงกัน เช่น เป็ด ปู งู ถามว่า “ภาพไหนที่ออกเสียงต่างไปจากพวก” (นักเรียนตอบ เป็ด) กบ ไก่ ไข่ ถามว่า “ภาพไหนที่ออกเสียงต่างไปจากพวก” (นักเรียนตอบ กบ) เป็นต้น โดยถามนักเรียนทั้งชั้นและทดสอบเป็นรายบุคคลต่อไป

4. ครูให้นักเรียนเล่นเกมชุด “เรามีเสียงคล้ายกัน” ตามคู่มือการใช้เกม

5. ให้นักเรียนอ่านจากบัตรภาพ เกมชุด “เรามีเสียงคล้ายกัน” อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสรุป 1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำที่มีเสียงคล้ายกันอีกครั้ง

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกความพร้อมใจที่ 2 หน้า แมว

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรภาพ 1 ชุด
2. แบบฝึกความพร้อม

เกณฑ์การประเมิน

1. สังเกตการแสดงออกของนักเรียนในระหว่างที่สอนและตอบคำถาม
2. ตรวจสอบแบบฝึกความพร้อมที่ 2 ที่นักเรียนทำ

ภาคผนวก

คู่มือการใช้เกม “เรามีเสียงคล้ายกัน”

อุปกรณ์ที่ใช้เล่น บัตรภาพขนาด 3 x 4 นิ้ว ใน 1 ชุด มีจำนวน 10 ภาพ ในแต่ละภาพเหล่านี้มีเสียงคล้ายกันเป็นคู่ๆ ดังนี้

ปู	-	งู
กา	-	ปลา
หู	-	หนู
ไก่	-	ไข่
หมา	-	ลา

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนออกเสียงเรียงภาพที่เห็นก่อน 1 เที้ยว
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5-6 คน
3. แจกอุปกรณ์การเล่นให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน โดยให้นักเรียนเลือกภาพที่ออกเสียงคล้ายกันมาจับคู่กัน ดังนี้ ปู-งู กา - ปลา หู-หนู ไก่-ไข่ หมา - ลา
4. กลุ่มไหนเสร็จก่อนเพื่อนปรบมือให้

แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

หน่วย ผักสดน่ากิน เรื่อง การจำแนกความแตกต่างของภาพ

วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.30 – 10.50 น. (20 นาที)

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเลือกภาพที่ต่างจากพวก ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกความพร้อมใจได้ถูกต้องอย่างน้อย 4 ข้อใน 5 ข้อ

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การหาภาพที่เหมือนกันและต่างกัน

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสังเกตการเลือกภาพ
2. การเล่นเกม

กิจกรรม และประสบการณ์

ขั้นนำ 1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรูปภาพ 2 รูป คือรูปมังคุด 1 ผล กับมังคุด 2 ผล ครูยกภาพมังคุด 1 ผล ให้นักเรียนดูก่อน และพูดว่า “นักเรียนดูรูปนี้สิคะ นักเรียนทราบไหมว่าเป็นรูปอะไรเอ่ย”(นักเรียนตอบ) ต่อไปครูยกภาพมังคุด 2 ผล ให้นักเรียนดู “ทีนี้เรามาครูรูปต่อไป ไหนนักเรียนลองทายซิว่าเป็นรูปอะไรเอ่ย” ครูปิดรูปไว้ก่อนเพื่อให้นักเรียนเดารูปภาพ จากนั้นก็ค่อยๆ แก้มทีละนิดๆ จากนั้นจึงเฉลยว่าเป็นรูปมังคุด 2 ผล

ขั้นสอน 1. ครูนำรูปมังคุด 1 ผล กับมังคุด 2 ผล มาเปรียบเทียบ ความเหมือนความแตกต่างกัน ถามว่า “รูป 2 รูปนี้เหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบ) “รูป 2 รูปนี้ไม่เหมือนกัน เพราะรูปหนึ่งเป็นมังคุด 1 ผล อีกรูปหนึ่งเป็นมังคุด 2 ผล

2. ครูยกรูปภาพใบไม้ให้นักเรียนดู “นักเรียนสังเกตให้ดีนะคะ แล้วบอกครูว่าเหมือนหรือไม่เหมือนกัน” (นักเรียนตอบ) “รูปใบไม้ไม่เหมือนกัน”

3. เรามาช่วยกันดูว่า ภาพ 3 ภาพที่ครูให้ดูนี้มีภาพใดเหมือนกัน หรือภาพใดไม่เหมือนกัน

3.1 ครูชูภาพเต่า 1 - 2 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่นี้เหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบเหมือน) ต่อไปครูชูภาพเต่า 1- 3 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่นี้เหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบไม่เหมือนกัน) “ไม่เหมือนตรงไหนคะ” (เด่ายกขา)

3.2 ครูให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ พร้อมกัน (ภาพเต่า 1-2-3) ถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ” (นักเรียนตอบภาพ 3) ต่อไปครูสลับภาพถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ”

3.3 ครูชูภาพดอกมะลิ 1-2 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่ไหนเหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบไม่เหมือนกัน) ต่อไปครูชูภาพดอกมะลิ 1-3 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่ไหนเหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบเหมือนกัน)

3.4 ครูให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ พร้อมกัน (ภาพดอกมะลิ 1-2-3) ถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ” (นักเรียนตอบภาพ 2) ต่อไปครูสลับภาพถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ” (.....)

3.5 ครูชูภาพฟักทอง 1-2 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่ไหนเหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบไม่เหมือน) ต่อไปครูชูภาพฟักทอง 1-3 แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพคู่ไหนเหมือนกันไหมคะ” (นักเรียนตอบไม่เหมือนกัน) “ไม่เหมือนตรงไหนคะ” (ฟักทอง 1 ลูก กับ 2 ลูก)

3.6 ครูให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ พร้อมกัน (ภาพฟักทอง 1-2-3) ถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ” (นักเรียนตอบภาพ 1) ต่อไปครูสลับภาพถามว่า “ภาพไหนที่ไม่เหมือนกับพวกคะ” (.....)

4. ครูให้นักเรียนออกมาเรียงภาพที่ละชุดที่หน้าชั้น ภาพคู่ใดเหมือนกันให้เรียงไว้ซ้ายมือตรงแถวเครื่องหมาย / ภาพใดที่ต่างออกไปให้เรียงไว้ตรงเครื่องหมาย x

ขั้นสรุป 1. ครูนักเรียนช่วยกันสรุปว่าภาพเหล่านี้เหมือนกันหรือไม่เหมือนกันตรงไหน

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกความพร้อมที่ 4 หน้าใบไม้

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรภาพ 15 ภาพ
2. แบบฝึกความพร้อม

เกณฑ์การประเมิน

1. สังเกตในระหว่างดำเนินกิจกรรม
 - การตอบคำถาม
 - การจับคู่ภาพที่เหมือนกันและต่างกัน
2. ตรวจสอบแบบฝึกความพร้อมที่ 4 ที่นักเรียนทำ

แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

หน่วย ของเล่นของใช้ เรื่อง การบอกชื่อตัวอักษร

วันที่ 4 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.30 น. – 10.50 น. (20 นาที)

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถโยงเส้นจับคู่รูปภาพกับตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกันได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกความพร้อมได้ถูกต้องอย่างน้อย 4 ข้อใน 5 ข้อ

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การจับคู่รูปภาพกับตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกัน

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสังเกตภาพ ตัวอักษร
2. การอ่านภาพที่มีความหมายเหมือนกัน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ 1. ครูชูภาพไก่ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพนี้คือภาพอะไรคะ” (นักเรียนตอบ) ครูชูบัตรตัวอักษร ก ให้นักเรียนดู แล้วบอกนักเรียนว่า “ก ไก่ บัตรตัวอักษรตัวนี้อ่านว่า ก. ไก่” ครูนำภาพไก่และบัตรตัวอักษร ก มาจับคู่กัน แล้วให้นักเรียนอ่านภาพและตัวอักษรคู่นี้พร้อมกัน

ขั้นสอน 1. ครูชูภาพปลาให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า “ภาพนี้คือภาพอะไรคะ” (นักเรียนตอบ) ครูชูบัตรตัวอักษร ป ให้นักเรียนดู แล้วบอกว่า “ป.ปลา บัตรตัวอักษรนี้อ่านว่า ป.ปลา” ครูนำภาพปลาและบัตรตัวอักษร ป มาจับคู่กัน ชูให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนอ่านภาพและตัวอักษรคู่นี้พร้อมกัน

2. ภาพม้าและบัตรตัวอักษร ม ภาพเต่าและบัตรตัวอักษร ต ภาพหนู ตัวอักษร น ก็ใช้วิธีเหมือนข้อ 1-2

3. ครูให้นักเรียนดูภาพที่ครูชูให้ดู แล้วให้นักเรียนออกมาเลือกตัวอักษรให้มีความหมายเหมือนกับภาพที่ครูชูให้ดูนั้น เช่น ครูชูภาพม้า ให้นักเรียนออกมาหาบัตรตัวอักษร ม ครูชูภาพไก่ ให้นักเรียนหาตัวอักษร ก ภาพหนูตัวอักษร น ภาพงูกระดาก ตัวอักษร ถ

4. ครูนำภาพ ม้า ปลา เต่า งู หนู ไปติดไว้บนกระดานโดยเรียงลำดับจากบนลงล่าง และอีกด้านหนึ่งติดบัตรอักษร ป ม น ต ถ โดยติดเรียงกันจากบนลงล่าง

5. ครูชี้ภาพม้า แล้วถามนักเรียนว่า “อักษรตัวไหนเอ่ย ที่อ่านว่า ม.ม้า” (นักเรียนตอบ) ครูโยงเส้นจากภาพปลาไปหาตัวอักษร ป.

6. ครูชี้ภาพปลา แล้วถามนักเรียนว่า “ตัวอักษรไหนคะคือ ป” (นักเรียนตอบ) ให้ นักเรียนคนหนึ่งออกมาโยงเส้นจากภาพปลาไปหาตัวอักษร ป

7. ภาพเต่า ตัวอักษร ต และภาพหนู ตัวอักษร น ให้นักเรียนออกมาโยงเส้นจับคู่ ภาพกับตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกัน

ขั้นสรุป 1. ให้นักเรียนออกมาโยงเส้นจับคู่ภาพกับตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกัน

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกความพร้อมที่ 10 หน้า ใ้

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรภาพ จำนวน 10 ภาพ
2. บัตรตัวอักษร ที่มีความหมายตรงกับภาพ จำนวน 10 ใบ
3. กระดาษคำ
4. แบบฝึกความพร้อม

เกณฑ์การประเมิน

1. สังเกตนักเรียนในระหว่างดำเนินกิจกรรมและการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกความพร้อมที่ 10 ที่นักเรียนทำ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางนารีรัตน์ ศิลป์ศิริวานิชย์
วัน เดือน ปีเกิด	28 กันยายน 2504
สถานที่เกิด	ตำบลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101 หมู่ 7 ตำบลสระขุด อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โทร 089-5261400
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอ้อคั้งชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 2
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2517 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2520 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกำแพง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูสุรินทร์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์) พ.ศ. 2530 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) พ.ศ. 2553 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์